

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrto leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Na prevratu.

Ponesrečen poskus kneza Windischgrätza s koalicijo, je Badeniju spomin, da se s samimi Nemci in Poljaki vladati ne da. Levica se je popolnoma preživela, mnogi življi, ki stopajo na njeno mesto, pa preočito kažejo težnje, ki se ne vjemajo z avstrijskim domoljubjem. Zaradi tega si pa vlada prizadeva pridobiti Mladočehe za svojo politiko. Vladno priznavanje pa tudi ni povse zastoj. Mladočeški poslanci ne tirajo več onega brezpogojnega nasprotja, kakor so ga proti Windischgrätzu.

Mladočehi vabijo se k dvornim obedom, kar očitno dokazuje, da jim na Dunaji priznavajo vladno zmožnost. Cesar se je dolgo pogovarjal z Mladočehi in poslancem dr. Englom. O čem se je sukal ta pogovor, je sedaj še tajnost, a občno mnenje je, da je stvar imela politične važnosti. Grof Thun ni Mladočehom priljubljena oseba, in grof Badeni je že sklenil ga odstraniti. Vsi vladni listi sedanjemu namestniku dajejo naravnost razumeti, — boja, jedno vladno glasilo je odločno naglašalo, — da je grof Thun le navaden uradnik, ki ima tirati politiko, kakoršno želi dunajska vlada. Vlada želi sporazumljenje s Čehi in če grofu Thunu to ne ugaja, naj pa pojde. Seveda se sedanji namestnik češki ne bode lahko mogel odločiti za prijaznejšo politiko z Mladočehi, ker je baš on si bil za nalogo postavil uničiti Mladočehe in je zaradi tega kar si bodi priporočil izjemno stanje. Sploh je mej Mladočehi in grofom Thunom tako nasprotje, da ne morejo skupno delovati in je torej pričakovati, da se grof kmalu umakne.

Tudi veleposestniki sami so spoznali, da je politika grofa Thuna povse napačna in delujejo

očitno na to, da ga onemogočijo. Grof Thun bi bil rad videl, da konservativci in veleposestniki sklenejo za deželnozborske volitve kompromis z liberalnim veleposestvom. To je imel biti začetek novi večini po Thunovi volji iz veleposestnikov in Nemcev. Taka večina naj bi po Thunovi želji pred vsem pobijala Mladočehe. Konservativni veleposestniki so pa odklonili kompromis z Nemci in pokazali, da ne smatrajo za svojo prvo nalogo boje proti Mladočehom. Ker je tako grof Thun zgubil malo oporo, ni dvombe, da kmalu pojde in ž njim bode odpravljena velika ovira sporazumljenja mej Mladočehi in vlado.

Zedinjena levica pa ne zgublja le pri prebivalstvu zaupanja, temveč tudi v višjih krogih. Takšno postopanje in zrela razsodnost ni bila nikdar tej stranki lastna. To se je zopet pokazalo ob smrti grofa Taaffeja, cesarjevega prijatelja. Levičarski časopisi so nesramno pisali o pokojniku in to je kaj slab vtis napravilo v višjih krogih. Cesar je ob dvornem obedu očitno izrekel levičarskemu vodji Chlumeckemu zaradi tega svojo nevoljo. Ta dogodek bode gotovo mnogo pripomogel, da se na levico ne bode toliko oziralo.

Na desnici se pa tudi nekaj prenavlja. Hohenwartov klub si bode, kakor se kaže, povse premenil. Več konservativnih Nemcev je že klubu obrnilo hrbet in baš te dni se štajerski konservativni poslanci pomenjajo, da bi iz kluba izstopili. Vnanji povod temu je dala Luegerjeva zadeva, v resnici pa se je ta razkol že dolgo pripravljaval. Nemški konservativci so se glede na svoje volilce že dolgo želeli postaviti bolj na nemško narodno stališče. Nova katoliška ljudska stranka, ki se je osnovala, tudi naglašja svoje nemštvo. Zato se je pa Slovenci nove stranke

posebno ne veselimo in mi mislimo, da nobede Slovenec se ne pridruži tej stranki, ko bi ga tudi hotela vsprejeti v svojo sredo, kar pa še ni povsem gotovo. Slovenci novi stranki ne bodo ravno nasprotovali, ker se zlasti v gospodarskih ozirih ž njo vjemajo. Pametno pa bodo storili, ako jej vendar za časa dajo razumeti, da se na slovensko pomoč more jedino zanašati, ako ne bode nasprotovala slovenskim težnjam.

Na drugi strani se pa sedaj vrše pogovaranja, da v Hohenwartov klub zopet vstopijo tisti Slovenci in Hrvatje, ki sedaj niso v tem klubu. Tako sedanji Hohenwartov klub postane jednoličnejši in dobi bolj slovanski značaj. Ta preosnovanja in prevstrojevanja, ki so se sedaj začela, se bodo pač končala še le po raznih deželnozborskih volitvah, ki se bodo morda uredile že na podlagi novega državnozborskega volilnega reda. Kakor sedaj stvari kažejo, dobimo večino iz Poljakov, Čehov, Rumunov, Slovencev, Hrvatov in nekaterih zmernejših Nemcev, da se torej obnovi nekdanji železni obroč in še za nas ugodnejši obkoli. Položaj za Slovence sedaj ni neugoden, ako ga bodo le znali s potrebno politično previdnostjo izkoristiti. Pred vsem je pa treba, da smo v tako važnem trenutku kolikor je moč složni in se mej seboj ne ravsamo za konservatizem in liberalizem. Če sedanji ugodni položaj zamudimo, ne vemo kdaj se nam zopet ponudi podobno ugodna prilika.

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

I.

Naša prelepa Savinjska dolina sluje po vsem slovenskem svetu, kot narodna; nje pr e

LISTEK.

Odprto zajčje pismo

vsem prebivalcem jurkloštarske, šentlenartske, šentmi-klavške, razborške, dobjevske, šentrupertske fare in sploh tudi vsem sosedom in znancom jurkloštarske občine.

V času, ko ste vi letos na svojem zemljišču orali, sejali, kopali, želi, kosili itd. ter v svojih vinogradih zemljo preobračali, se je po naših gozdih godilo marsikaj, česar vi še zdaj umeti ne morete. Nam zajcem se je namreč jela štrana mešati, da smo bili v velikej sili in v skrbeh za svoj obstanek. Bilo nam je nekako tako, kakor vam, kadar se po noči od severnega sija nebo naenkrat krvavo zažari, da se prestrašeno spogledujete, rekoč: „Ljudje božji, vojska bode, kri bode tekla v potokih, da bode okrvavel svet, kakor ono-le nebo!“ Podobne reči so se godile tudi med nami, da smo bili razburjeni in v velikih skrbeh. Voditelji zajcev smo imeli svoja posvetovanja, jedenkrat smo celó po noči zborovali na vrhu Razkolce, gori nad jurkloštarskim gradom. Bilo nas je tisoč! Govornik je vstajal za govornikom. Mi zajci smo namreč tako „kunštni“, da znamo po svoje prav dobro govoriti. V tem zborovanji smo kovali sklepe in resolucije, onde

smo volili različne odbore. Kajpada, mi imamo tudi svoje postave, svojega starešino, svoje svetovalce, veljake in odbornike.

Tudi pisati znamo; zato smo mi podpisani spisali vse naše dogodbe, katere hočemo z novim letom 1896. priobčiti v „Domovini“.

Po zimi, kadar mi v čičej zimi krog vašega drevja gladujemo, se grejete vi krog vaše ljube peči ter se vam godi, kakor pravi pesnik Aškrc:

„Oj, draga peč, preluba ti toplota
Tu godci godejo okrog života.
A zunaj tam kakó spet s snegom méte
In v divjem plesu víhra suče péte!“

Sedeč krog tople peči luščite fižol, koruzo itd. Dobro se vam godi! Predice sučejo svoje kolovrate, da vam napredejo prejo za platno, kakor pravi Vodnikova pesem:

„Bolj ko bo pridna po zimi predica
Delj bo rožljala pod palcem petica!“

Takrat vam bode vaša mladina brala vsaki teden iz „Domovine“ vse naše žalostne, vesele in smešne dogodbe, da se bode od srca smejali, pa tudi pomilovali naše uboge tačke. Naročite si torej z novim letom „Domovino!“ Po dva in dva ali celo po trije sosedje lahko imate jedno skupaj, da bode izvedeli vsak petek ali nedeljo, kaj se je godilo za vašim hrbtom v domačej občini in tudi drugod po slovenskem svetu.

„Domovino“ dobite pri Dragotinu Hribarju v Celji celo leto za 3 gld., za pol leta za 1 gld. 50 kr., kateri znesek se mora po pošti naprej poslati. Naročite si jo tudi vsi drugi po slovenskem svetu; kajti naše dogodbe bodo tudi vam v poduk in zabavo. Iz naših grehov se bode učili obvarovati se enakih napak!

Posebno pa še pozivamo vas zajce vseh drugih občin, da se postavite na noge, kakor smo mi v tem letu storili! Ljudje krog Celja varujejo svojo narodnost z respektinom, a mi si bodemo svojo varovali z zobovjem, tačkami in celó z repi!

Mi začnemo s svojimi čudovitimi dogodkami takoj ob novem letu; zato vas še jedenkrat vabimo na naročbo „Domovine“, da ne zamudite in vas prav lepo pozdravljamo.

V jurkloštarskej občini, dne 6. grudnia 1895.

Miloš, zajčji starešina.

Pepuš, Jokl, Cotl, Cmokl, Biksl, Dudlič, Bucek, Hanoš, Lajoš, Bigoš, Strigoš, Čigoš, Muhl, Lizek, Tačkor, Bačkor, Liška, Zmazek, Štakor, Štrk, Grog, Humrni, Gubec, Pika Polonca in Smuk, svetovalci, odborniki, poslanci, stražniki in drugi veljaki zajčjega rodú jurkloštarske občine.

bivalci imenujejo se zavedni in rodoljubni narodnjaki.

Toda, ako pozorneje opazujemo narodno stanje v naših krajih — žal — vidimo še mnogo napak, ki sramotno dokazujejo svetu, da se premalo brigamo za naše svete narodne pravice.

Ni dovolj, če pri volitvah bodisi v to ali ono zastopstvo volimo v narodnem smislu; ni dovolj, če smo se dali pri občnem štetju vpisati Slovenec, tudi ni dovolj, če tu in tam poudarjamo oziroma pojemo „Slovenec sem“; ampak mi moramo tudi vedno in povsod z djanjem kazati, da teče po žilah naših slovanska kri, da nam srce zares gori za jezik naš; za jezik naš, v katerem nas je učila naša mati moliti, govoriti in pevati lepe pesmi. Da, da z djanjem kažimo, da Slovenec noče biti suženj, temveč prost, prost!

Dragi bralec, povabim te, hodi z menoj v naš narodni trg Žavec. Poglej napise pri raznih trgovcih, obrtnikih, gostilničarjih itd. Razun nekaterih častnih izjem, šopiri se tuji jezik tam, kjer naj ima edino le slovenščina svoj prostor.

Toda naprej! Obrnimo hrbet Žavcu in mahajva jo na Vransko.

Komaj stopiš v trg, že ti blišči napis „zur Post“ nasproti. Poglej više, više, poglej na pročelje te gostilne! Ali vidiš, okoli hiše vije se venec hrastovega perja.

Ti strmiš in ne veruješ svojim očem, da je kaj takega mogoče v trgu, kjer je prebivalstvo izključno slovenske narodnosti. Žalostno a resnično. Slovenci! kje je narodni ponos, kje je narodni čut?

Tako bi te dragi čitatelj lahko vodil tu in tam po naši narodni Savinjski dolini in ti dokazoval, da se tukajšnji Slovenci še premalo zavedajo svoje narodnosti, da še vedno preradi klečeplazijo pred oholim tujcem.

Poglejmo n. pr. naše poštne pečate — večinoma so samo nemški.

Št. Pavelčani! poznamo vas, kot vztrajne narodnjake. Precej veselih uric pripravili ste nam pri svojih gledaliških igrach, tamburaških in pevskih koncertih. Vsa čast vam! A pripravite nam še to veselje in zabavo, da bode vaš poštni pečat zopet dvojezičen.

Če dobiš pismo iz slavnega vranskega trga blišči ti nasproti samo „Franz“. Narodni možje! kje ste?

St Georgen am Tabor. — Sramota! Sramota! Frasslau. Na dan narodnjaki!

Toda dovolj — prežalosten je pogled naprej.

Zahtevajmo vendar svojih pravic odločno in zmagati mora pravična naša reč.

Narodni naši poslanci! čujete! Zakaj se bolj ne potegnate za dvojezične naslove oziroma pečate pri raznih uradnih? Ali ne dobimo nikdar napisov na železniških postajah tudi v slovenščini?

Sicer so vse to — po mislih nekaterih — malenkosti — pa, kdor malega ne zahteva, tudi velikega ne dobi.

Zahtevajmo, kar nam gre po postavah. Ne bodimo dalje podlaga tujčevi peti; otesimo se one malodušnosti, ki nam je vedno v kvar, pokažimo, da smo podobni močnemu nevpogljivemu drevesu, a ne slabi trsti, katero pripogiblje vsak vetrič na stran, na katero jo hoče.

Geslo bodejo naj nam besede Jurčičeve:

„Tvrđ bodi, neizprosni, mož jeklen,
Kadar braniti je časti in pravde,
Narodu in jeziku svojemu.“

„Zveza slovenskih posojilnic.“

Občni zbor 5. decembra t. l. v Celji.

Pod predsedništvom za slovensko posojilništvo prezaslužnega gospoda poslanca M. Vošnjaka bil je v četrtek 5. t. m. letni občni zbor društva „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celji. Osebo so bile zastopane sledeče posojilnice: Celje, (zastopnik g. dr. J. Sernec), Dol pri Hrastniku (zast. č. g. Šebat), Gornjigrad (zast. gosp. Kocbek), Koper (zast. g. prof. Kožuh), Krško (zast. g. I. Lapajne), Maribor (zast. g. P. Simon), Mozirje (zast. g. M. Lipold), Prevalje (zast. gosp. Sirmec), Ptuj (zast. g. Zelenik), Radeče (zast. g. J. Levec), Spodnji Dravberg (zast. g. Dom. Kot-

nik), Šoštanj (zast. g. J. Vošnjak). Po pooblaščenih so bile zastopane sledeče posojilnice: Slatina (pooblaščenec g. M. Vošnjak), Rojan pri Trstu (poobl. g. Vošnjak), Tinje (poobl. g. Drag. Hribar), Žuženberg (poobl. g. J. Lapajne), Trst (poobl. g. dr. L. Gregorec), Pulj, (poobl. g. dr. K. Janežič), Sinčaves (poobl. g. Drag. Hribar), Šmihel pri Pliberku (poobl. g. Drag. Hribar), Gornja Radgona (poobl. g. M. Vošnjak), Slovenska Bistrica (poobl. g. M. Vošnjak), Marija Snežna (poobl. g. F. Lončar), Ljubno pri Gornjemgradu (poobl. g. F. Lončar), Sv. Lenart pri Sedmih Studencih (poobl. g. Drag. Hribar), Sevnica (poobl. g. M. Vošnjak), Lož (poobl. g. M. Vošnjak), Št. Janž v Rožni dolini (poobl. g. dr. J. Dečko), Ziljska Bistrica (poobl. g. dr. Sernec), Velikovec (poobl. g. dr. J. Hrašovec), Glinje pri Borovljah (poobl. g. P. Simon), Nabrezina (poobl. g. F. Lončar), Ormož poobl. g. dr. J. Dečko), Vitanje (poobl. g. M. Vošnjak).

Bilo je toraj zastopanih 34. posojilnic. Vrh tega so počastili zbor še gg.: predsednik notarske zbornice, Lovro Baš, tajnik „Južno-štajerske hranilnice“, J. Vavken, zapisnikar je bil g. Jošt, knjigovodja celjske posojilnice.

Po srčnem pozdravu razlagal je g. predsednik, koliko se je v pretekli enoletni dobi trudil za pospeh slov. posojilništva v svoji lastnosti kot državni poslanec. Prilika za to se mu je ponudila pri razpravi v nameravani novi davčni postavi. Vsled njegovega in drugih poslancev prizadevanja bodo posojilnice tudi po novi postavi, ako bi ta v predloženi obliki stopila v veljavo, vživale glede obdačenja tiste olajšave, kakor jih dozdaj vživajo v smislu postave z dne 27. decembra 1880. Kakor znano, se po tem zakonu posojilnici še le tedaj odmeri nekaj prihodninskega davka, ako se je več kakor 300 gld. čistega dobička izkazalo, nagrade in rezervni fond za zgube se po tem zakonu ne obdačijo. Tako utegne torej tudi v bodoče ostati, če bi se tudi nova davčna postava vsprejela. — Vlada namerava pri ugodni priliki tudi obstoječo združno postavo od 9. aprila 1893 v nekaterih točkah prenameniti. Pravosodni minister je bil celo sklical skupščino izvedencev, med katerimi je bilo tudi nekaj državnih poslancev, da so se o tem posvetovali, v katerih točkah bi kazalo združni zakon prenameniti. Nasvetovalo se je predrugačiti med drugim tisti paragraf, po katerem smejo upniki pred likvidacijo prejeti katerega koli uda likvidirane ali v konkurz prišle posojilnice. Nasvetuje se, da bi to smeli storiti še le po dokončani likvidaciji. G. predsednik, ki je bil k temu posvetovanju povabljen, se ga vsled bolezni ni mogel vdeležiti; toda po končanem zborovanju se je osebno potrudil k dotičnemu poročevalcu v pravosodnem ministerstvu, da se je podučil o vspehih omenjenega posvetovanja. Gospod predsednik je tega mnenja, da se sedanji drž. zbor bržkone ne bode bavil s prenamenbo združnega zakona; utegne pa dognati zakon o zaveznem (obligatoričnem) nadzorovanju posojilnic. Načrt te postave je v gospodarskem odseku že dognan in le čaka še, da pride v zbornico.

Na to je g. predsednik poudarjal, da so slovenske posojilnice v minuli enoletni dobi v vsakem obziru zelo napredovale, kakor kaže „V. letopis“. — Ker opravlja g. predsednik tudi posel društvene blagajnice, naznanil je, da je imelo društvo lani 1543 gld. dohodkov in 1538 gld. izdatkov, v blagajnici pa 406 gld. gotovine. V teku l. 1895. je došlo „Zvezi“ od raznih društvenih posojilnic 345 gld. letnine. Društvo pa ima zdaj 670 gld. gotovine, ki je naložena v celjski posojilnici. Letos je plačalo „Zvezi“ letnino od 24 štajerskih posojilnic 19, od 19 kranjskih posojilnic jih je plačalo samo 9, od 18 koroških jih je to storilo 16, od 10 primorskih ste plačali letnino samo 2 posojilnici; torej je plačalo letnino „Zvezi“ 46 slovenskih posojilnic. Letnina znaša 5, 10, 20, 30, 50 do 100 gld. po tem namreč, kakor je katera posojilnica močna.

Račun g. predsednika, kakor je tiskan v „Letopisu“ se je potrdil brez ugovora.

Na to sta poročala društvena nadzornika, kako sta v minuli dobi posojilnice ustanovljala in nadzorovala. — G. P. Simon ni mogel v tej reči kot nadzornik štajerskih in koroških posojilnic v imenu „Zveze“ ničesar ukreniti, ker mu vsled pičlega stanja blagajnice „Zveza“ ni dala

nikakošnega naročila, in ker ni bilo potrebe, da bi se bila v tem letu kakošna posojilnica v njegovem delokrogu nadzorovala. Pač pa je g. P. Simon iz lastnega nagiba pomagal ustanoviti 19. posojilnico na Koroškem, t. j. posojilnica pri Sv. Štefanu v Ziljski dolini. — G. J. Lapajne je pa vsled društvenega naročila potoval o Binkoštih po Goriškem, po Soški in Vipavski dolini ter po Krasu. Ondi je nadzoroval 5 obstoječih zavodov in se trudil, da bi bil v življenje obudil 5 novih posojilnic, kar se mu je pa sedaj le deloma posrečilo. Meseca septembra si je pa vsled društvenega naročila ogledal še tri posojilnice na Dolenjskem, kjer je spodbujal še dva nova zavoda, katera imata že registrovana pravila, da bi prej ko prej začela delovati. Poročilo društvenih nadzornikov se je brez kake opazke vzelo na znanje. Gospod zastopnik koperske posojilnice je pri tej priliki željo izrazil naj „Zveza“ tudi v bodoče deluje v tem duhu, da ostanemo Slovenci na gospodarskem polju edini. Ob enem je pa še to željo izrazil, da bi „Zveza“ posredovala, da se v tužni Istri nekaj novih posojilnic ustanovi; za zdaj bi bila posebno potrebna posojilnica v Bužetu, kjer se je v novjšem času tudi dovolj nabralo omikancev, ki bi vodili posojilnico. Ta predlog vrlega primorskega domoljuba je bil enoglasno sprejet. Na to je sledila volitev novega odbora za prihodnja tri leta: predsednikom je bil enoglasno zopet izbran g. M. Vošnjak, za odbornike pa: gg. dr. J. Sernec, dr. I. Dečko, F. Lončar vsi v Celji, dr. Josip Vošnjak v Slov. Bistrici, profesor Kožuh v Kopru, župnik F. Lenc v Kaplji na Koroškem in V. Bayr, tajnik kmetijske posojilnice za ljubljansko okolico v Ljubljani.

Pri točki „razni predlogi“ se je hotel g. J. Lapajne posvetovati, kako bi se „VI. Letopis“ uredil, ta zadeva se je pa prepustila odboru. Naposled je še več gospodov govorilo o „Centralni posojilnici slovenski“, česar pa nočemo na novo razlagati, ker se je o tem v prejšnjih letih posebno pa letos veliko govorilo in pisalo.

Celjske novice.

(Vabilo) k rednemu občnemu zborovanju „Celjske okoliške podružnice“ domoljubnega železnega in gospejnega pomožnega društva štajerskega, ki bode v Žavcu dne 15. decembra 1895 popoldne ob 3. uri v železniški restavraciji gospoda S. Kukeca. Vspored: 1.) Poročilo društvenega blagajnika, predsednika in poslovnega vodja. 2.) Čitanje nekterih korespondenc. 3.) Volitev odbora, ker je triletna upravna doba taistega pretekla. 4.) Drugi predlogi. Ako bi na ta občni zbor ne prišlo po § 9. društvenih pravil za sklepčnost potrebno število 15 članov, se ob enem razpisuje na ravno tem kraju, tega dne in pri tem vsposredu ob pol štirih popoldne drugo občno zborovanje, pri katerem je po pravilih sklepčno vsako število došlih članov.

(Divja in lahkomišelna mladina.) Na progi savinjske železnice v bližini Celja so čisto mladi šolarji polagali kamenje na železne relse in se celó postavljali na progo, tako, da se je vlak pred divjimi dečaki moral ustaviti. Stariši, učitelji, prosimo vas, opominjajte to mladino.

(Božične počitnice.) Naučni minister je določil z ozirom na to, da pade zadnji dan šolskega poduka pred božičnimi prazniki, 23. december, na ponedeljek, da se zaključí šolski poduk na vseh srednjih šolah že v soboto, dne 21. decembra dopoldne.

(Imenovanje.) Davkar g. Fr. Mlakar je imenovan naddavkarjem v Celji.

(Miklavžev večer), kterega je priredilo „Celjsko pevsko društvo“ na predvečer svetega Miklavža, dne 5. t. m. ni zaostal za lani prirejenim. Tudi letos se je v čitalniške prostore zbrala velika množica malih in velikih ljudij, kateri so željno pričakovali, kaj jim prinese ta svetnik. In ko je nastopil Miklavž v spremstvu svojih angeljev, ter začel deliti darove, takrat kesal se je marsikteri, zakaj mej letom ni bil bolj priden, kajti le pridni so dobili kaj lepega, drugi pa k večjemu šibo. Posebno so bili pohvaljeni oni otroci, kateri so znali lepo slovenski moliti, in kateri so Miklavža lepo ubogali, druge pa je dal Miklavž zapisati v črno knjigo, ako se do drugega leta ne poboljšajo, odnese jih celo parkelj.

kakor se je tudi ta večer zgodilo nekterim nepopoljšljivim. — Sploh pa Miklavž ni bil popolnoma zadovoljen, ter je celo zažugal, da drugo leto ne pride več, ako se ne pobiljšamo. No upamo, da ga vendar le tudi drugo leto zopet vidimo, in da bode takrat nastopil še z mnogo večjo častjo, ker smo prepričani, da se do takrat tu v Celji obrne še mnogo na bolje. — Pred nastopom Miklavža so društveni pevci zapeli par zborov. Z veseljem smo se prepričali, da prav lepo napredujejo. Mnogo vspeha imela je tudi igra „Blaznica v prvem nadstropji“. Igra je prav hvaležna in ne posebno težavna, ravno take igre se diletantom najbolj prilagajajo. Posebno se je odlikoval g. Trček, kot sluga Ivan, ki je za take vloge kot nalašč. Iznenadila nas je Olga (gčna. Prijatlova), ktera je nastopila prvič, ter svojo ne ravno lahko ulogo igrala prav gladko in neprisiljeno. Upamo, da jo še mnogokrat vidimo na našem odru. Tudi vse ostale uloge, ktere niso ravno hvaležne, igrale so se prav dobro. Vidi se, da imajo naši mladi igralci mnogo veselja in da tudi napredujejo od igre do igre, zato je gotovo, da bomo takrat, kedar se naša društva preselijo v krasne prostore novega „Narodnega doma“, imeli že prav izurjene moči na razpolago, in da se bodejo potem lahko igrale tudi večje igre. Zato smo prav veseli, da se bode, kakor čujemo tekom letošnje zime priredilo še več dramatičnih predstav.

(Skupščina okrajnega zastopa celjskega) bode v sredo 18. grudna t. l. ob 9. uri predpoldne v porotni dvorani c. kr. okrožnega sodišča v Celji. Na dnevnem redu te skupščine so sledeče zadeve: 1. Odobrenje zapisnika zadnje skupščine z dne 18. junija 1895, št. 300. 2. Sestava proračuna za leto 1896. 3. Volitev treh revizorjev za letni račun 1895. 4. Prošnje občin tega okraja za pobiranje več kot 20%, doklad na direktni in več kot 15% na indirektni davek. 5. Občina Griže prosi, da se odobri sklep, zadevajoč opustitev občinske ceste Megojnica-Zabukovca. 6. Poročilo zastran podpore po potresu poškodovanim Ljubljancem. 7. Poročilo o nakupu, premiranju in licenciranju plemenskih bikov. 8. Občina St. Jurij prosi za prevzetev občinske ceste Gangež v okrajno cesto II. razreda. 9. Županstvo v St. Pavlu prosi, da se odobri zapisnik zastran vzdrževanja farne cerkve, kakor tudi kupna pogodba s cerkvijo. 10. Posestniki v Medlogu prosijo za napravo okrajne ceste Medlog-Smartno. 11. Županstvo v Vojniku prosi potrdila izjave, zadevajoče napravo in vzdrževanje farne cerkve v Vojniku. 12. Županstvo v Vojniku prosi potrdila za sprejem posojila po 5000 gld. a. v. 13. Županstvo v St. Jurij prosi za potrdilo po sadnega pisma zastran šoskega vrta. 14. Županstvo na Teharjih prosi za potrdilo kupne pogodbe zastran sejmišča. 15. Županstvo v Višnjivasi prosi podpore za popravilo Ivenškega mosta. 16. Izjava o zadevi okraj. sodišča v Vitanji. 17. Županstvo celjske okolice prosi za potrdilo po sadnega pisma zastran hiše št. 9, v celjskem mestu. 18. Deželni odbor zahteva izjavo v zadevi priklopljenja cestnih parcel k občini mesto Celje. 19. Prosti predlogi in nasveti. Kakor kaže dnevni red, je ta skupščina jako važna in je želeli, da se je vdeležijo vsi gg. okrajni zastopniki ter pridejo točno ob določeni uri.

(V torek dne 24. grudna t. l.) bode dražba za pripravljanje cestnega posipa za leto 1896. in sicer za okrajne ceste ležeče okoli Celja in Vojnika; začetek te dražbe bo ob 9. uri predpoldne v pisarni okrajnega zastopa v Celji, Graške ulica št. 4.

(Občni zbor) „Slovenskega pol. društva za Štajersko“ bode v nedeljo dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih mariborske čitalnice.

(„Celjski Sokol“) imel je dne 7. t. m. svoj občni zbor. Iz poročil staroste, tajnika in blagajnika smo posneli, da je „Sokol“ tudi preteklo leto svojo nalogo popolnem izpolnjeval in storil svojo narodno dolžnost. Priradil je več zabavnih večerov in znani izlet v Vojnik, kjer je društvo privabilo mnogo navdušenega občinstva. — Osnovel se je iz nekaterih udov tudi atletski klub, ki se pridno vadi in misli v kratkem javno nastopiti. — Kot zadnja točka dnevnega reda sledila je na to volitev staroste in odbora. Starosta in podstarosta izjavila sta, da zaradi pre-

obilih javnih in privatnih poslov ne bi mogla sprejeti volitve. Ko sta po izvolitvi per acclamationem in po glasovih zopet izjavila svoj trdni sklep, da nove izvolitve ne vzprejmeta, moral se je občni zbor udati in izvolil za starosta g. dr. Alojzija Brenčiča, odvetnika, v odbor pa sledeče gospode: Podstarosta: dr. Franjo Tominšek, tajnik dr. Franjo Piki, blagajnik dr. Albin Kapus, arhivar Štefan Boucon in odbornik dr. Alojz Praunseis; kot namestnika pa sta bila izvoljena dr. Konrad Janežič in Janko Vavken. — Omeniti mi je še, da sta bila dosedajna starosta in podstarosta po končani sestavi novega odbora po jednoglasno z navdušenjem sprejetem predlogu dr. Brenčiča izvoljena častnira starosta in podstarosta.

(Celjsko pevsko društvo) opozarja svoje p. n. člane in one, kteri žele še pristopiti, na svoj občni zbor, kteri se bode vršil v nedeljo dne 15. t. m. v dvorani celjske čitalnice. Začetek ob pol 3 uri popoldne. K polnoštevilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

(Vabilo) na božični veselici „Katoliškega podpornega društva v Celji“, kateri bode dne 22. in 23. decembra ob 3. in 7. uri zvečer v poslopji šolskih sester v Celji.

(Koliko nesejo hiše v Celji?) Na to vprašanje je celjski mestni odbor v zadnji seji okrajnemu glavarstvu na uradno vprašanje odgovoril, da dajejo hiše najmovine proste, t. j. nove hiše, tri procante, popolnoma obdačene hiše pa dva procanta dohodkov od kapitala, ki je v njih naložen. Ako si torej v Celji kupiš hišo za 20.000 gld., imel boš po poročilu mestnih očetov v Celji, ako hiša stoji čez 12 let in nosi torej vse davke, vsako leto povprek 400 gld. dohodka od nje; ako pa je hiša čisto nova, nesla ti bo 600 gld. na leto. Poznamo mnogo hiš v Celji, ki so s posojili mestne hranilnice obložene do dveh tretjin, celo do treh četrtin kupne vrednosti. Na podlogi 2% nega dohodka od hiš v Celji smela bi mestna hranilnica posoditi na hišo, ki stane 20.000 gld. in nese po izjavi mestnega zbora 400 gld., po pravilih pupilarne (za nalaganje otrocih in drugih, pod varstvom javnih oblasti) stoječih denarjev predpisane varnosti, k večjemu polovico tistega kapitala, ki se najde, ako se čisti donesek hiše po procentih hranilničnega posojila, t. j. po 5%, pri celjski mestni hranilnici, povzdigne na kapital. Ako torej kaka hiša, ki ni več prosta hišne najmovine, ampak popolno obdačena, nese 400 gld. na leto, daje 5% ne obresti od 8000 gld. in hranilnica bi torej smela samo 4000 gld. na njo posoditi, to je eno petino (20%) vrednosti. Mestna hranilnica pa posojuje do 75% (do 15.000 gld.) t. j. tri četrt vrednosti. Hiša bi morala 8% nesti, da prenese obresti od takega posojila, ki zahtevajo 800 gld. na leto. Ako hiša samo 400 gld. nese, obresti pa 800 gld. požró, mora propasti lastnik in izgubiti hranilnica. Čudno je, da isti gospodje, ki imajo prvo besedo v mestnem zboru in ob enem v ravnateljstvu mestne hranilnice, ne sodijo vrednosti hiš, ki se vendar mora tu in tam ravnati po čistem donesku, po istem merilu v enem (mestnem), kakor v drugem zboru (hranilničnega ravnateljstva). V mestnem zboru cenijo hiše, kakor bi nesle 2—3%, v hranilnici pa, kakor bi se obrestovale po 8—10%. Zmešnjava čez zmešnjavo gospoduje v Celji in nasledek tega mora biti — polom! Hiše so se zadnja leta v Celji visoko čez resnično vrednost plačevale in visoko čez pupilarno varnost obremenjale. Mesto samo je kupilo Gugenmossovo hišo za 82.000 gld. Pride pa ta hiša z desetakom in stroški na več ko 86.000 gld. ter je nesla, dokler jo potres zadnjo Veliko noč ni storil nerabno, v prvem in drugem nadstropji, dokler je torej bila oddana v najem, cel eden procent, mesto pa za njo najeti kapital obrestuje po 5%, torej izgubi pri tej hiši do potresa po 3500 gld. na leto, od potresa sem pa še več, ker zdaj prvo in drugo nadstropje ni oddano, samo krčmar in kavarnar stanujeta notri. Da je mestna hranilnica hiše pri oddajanji svojih denarjev previsoko cenila, kaže tudi to, da jih je morala več kupiti sama, da pokrije svoja posojila. Nedavno ji je ostala tudi Belejeva hiša v Šent. Jurji ob juž. žel. za 7000 gld. — No mestni zbor je storil korak, da potisne cene celjskim hišam, katerih mnoge tudi dohodke čez navadno

mero izgubljavajo vsled nepričakovano mnogih praznih stanovanj, na pravo, gospodarsko opravičeno mero doli in s tem obtežil očitno samega sebe. Toda šel je vendar nekoliko predaleč. Kajti popolno obdačene hiše v Celji nesejo, ako niso predrago plačane in ako se po hišnonajmovinski postavi računi 30% na poprave in amortizacijo, 10% na izgubo zavoljo praznih stanovanj, in 25as/₁₀₀ % najemnine na davke in doklade, vendar 3%; najmovine proste hiše pa 4%. Ker pa lastniki amortizacijskega zaklada (t. j. denarjev, s katerimi bi kedaj hišo na novo postavili) navadno ne računijo, sme se reči, da po pametnih cenah kupljene, polno obdačene hiše v Celji, nesejo 4%, nove hiše pa 5%. Pravi račun je seveda šteti tudi amortizacijo. — Poprej omenjeni sklep mestnega zbora pa kaže, da živi Celje v hišni krizi, t. j. gospodarski bolezni. Razen tega še seveda tarejo naše mestece mnoge politične in nepolitične bolezni. Morebiti se jih začanja zavedati mestni zbor. — Pristaviti še moramo, da „Južnoštajerska hranilnica“ („slovenska šparkasa“) pri oddaji denarjev na celjske hiše postopa ostro po resničnem donesku hiš in da gleda povsod na nedvomljivo varnost svojih denarjev, kakor ji pravila veleljivo.

Spodnje-štajerske novice.

(Presvetli cesar) je podelil 200 gld. podpore za cerkev in župnišče v Žusemu.

(Premembe pri č. duhovščini.) Župnija sv. Miklavža pri Slov. gradci se je podelila ondotnemu provizorju, č. g. Fr. Vračunu.

(V Vojniku) je izrekel slavnj krajni šolski svet priznanje in zahvalo g. veroučitelju J. M. Kržišniku za uspešno in blagonosno njegovo delovanje v vojniški šoli.

(Kako nemčurji lažejo), kaže na celo zlegana trditev, da bi bil g. J. M. Kržišnik, kakor katehet rekel v nemškeji šoli otrokom, da se mu smilijo, ker bodo vsi „ferdami“. Takih ali podobnih besed sploh nikoli nikjer ni spregovoril, najmanj pa še v nemškeji šoli, zakaj iz najboljših in prvih virov vemo, da v slaboglasnej nemškeji jednorazrednici ni zinol nikedar nobene besedice, katera bi nemčurjem, kakor konu mogla dati priložnost pritoževanju, že zato ne, ker je prepameten, da bi govoril otrokom o stvarih, katerih otroci (zlasti otroci nemške šole) še ne uméjo ne. A vse to laganje kaže, kako podli in zviti so nekateri ljudje! Lažejo tak dolgo in tak debelo, da nazadnje že sami sebi verjamejo, nalažejo celo grmado obrekovanja, da bi na njej ugonobili gospoda, če bi mogli — žalibog mu ne morejo do živega; videl sem ga zadnje dni na Dobrni, pa bil je, ker ima mirno vest, mirnejši in veselejši in boljše volje, kakor vsi vojniški nemčurji s svojimi otroki vred skupaj — in da bi na podlagi takih lažij lože protizakonito prilezli do drugega razreda, ker tisto, kar se v jednom samem razredu nauči, menda še za trške „purgarje“ ni dosti. Radovedni smo, kaj je g. okr. glavar zvedel v Vojniku, ko je bil on dan tukaj in je — menda zaradi interpelacije — o tem popraševal — seveda samo tržane — kmetje bi bili pač resnico povedali. Bomo videli, kakšen bode odgovor — če ne bode zmrznil.

(V Vojniku) napravilo je društvo „Edinost“ dne 24. nov. t. l. lep zabavni večer. Igrala se je igra „V Ljubljano jo dajmo“, udarjali so tamburaši in pele se lepe pesni. Pri igri občudovali smo najbolj Rotijo (gdč. Ana P.), ki je, da-si prvo krat na odru, igrala svojo težavno nalogo res izborno in pa hlapca Pavleka (g. Fr. Z.), ki se je s svojim humorjem in živahnostjo odlikoval kakor bi bil g. Ogrinec to ulogo nalašč za njega spisal. Tudi vsi drugi igralci in igralki (gdč. Roza in Marička U., g. Fr. Kvac) igrali so tako lepo, da redko kje diletantje bolje ugodijo.

(„Mogočen gospod“) je novi učitelj na nemški šoli v Vojniku Friedrich Lang. Ljudje, ki so dali svoje otroke v to nemško šolo, začenjajo sprevidevati, da je neumno, dati slovenskega otroka, ki ne zna nemški, v nemško šolo. Zaradi tega silijo otroci iz te nemške šole, v slovensko šolo nazaj v veliko nevoljo učitelja Langa, kateri bi jih rad, če z lepim ne gre, pa z grdim polovil in nazaj privlekel v svojo šolo. Tako je

sinček neke ženske všel ter se povrnil v slovensko šolo. Na to se je pa vsedel učitelj Lang, ter je napisal tej ženski sledeče pisemce dne 27. nov. t. l.: „Če Vaš sin Franc takoj ne pride nazaj v to (nemško) šolo, bodem koj napravil direktno ovadbo. Ne smete misliti, da se sme tam (v slov. šolo) sprejeti. Sicer pa bodem jaz pri žandarjih napravil ovadbo“. Po mislih tega nemškega učitelja bi morali toraj žandarji slovenske šolarje loviti kakor tatove, ter jih goniti nazaj v nemško šolo, kjer potem tratijo čas, ker se ne morejo nič naučiti. Pa ta mogočni gospod, — mogočen pa samo v svoji glavi — se zelo moti, če misli, da treba njemu samo migniti s prstom, pa bodo takoj šli žandarji slovenske otroke lovit za nepotrebno nemško šolo. Tako daleč še pa nismo, take moči še en nemški učitelj, naj je še tako „hud“ nima, ter se njegovih groženj ni treba nikomur bati. Ampak stariši naj mirno pri krajnem šolskem svetu zahtevajo, da se sprejmejo njihovi otroci v slovensko šolo, z katere itak med šolskim letom izstopiti niso smeli. Kaznovan zaradi tega ne bo nobeden, in žandarji ne bodo ne starišev ne otrok lovili in preganjali, naj se nemški učitelj še tako repenči in grozi.

(V Novi cerkvi) pri Vojniku so imeli občinske volitve, pri katerih so bili izbrani narodni možje, ker so domoljubi pazili, da se „nemški“ sosedje v Vitanji, niso upali vtikati vmes, kar bi bili sicer gotovo radi storili; kajti mislili so se ravnati po pregovoru: „Kedar mačke doma ni, so miše dobre volje“.

(Vabilo) k veselici, katero priredi „Slov. kat. delavsko društvo v Žalcu“, dne 31. grudna na starega leta dan v salonu gosp. Hausenbichlerja v Žalcu. Začetek zvečer ob pol 8 uri. Vspored: Gledališka predstava: 1. Srečno novo leto. 2. Petje društvenih pevcev. 3. Jukstombola, prosta zabava. Vstopnina: prvi sedeži po 40 kr., drugi po 30 kr. Kdor stoji plača 20 kr. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Grozovito zločinstvo na Vranskem in Trojanah) je vznemirjalo občinstvo cele Savinjske doline zadnje dni. Dne 27. novembra t. l. je neznani zločinec v Trojanah v lastni hiši napadel ter umoril posestnika Vincencija Novaka, njegovo ženo pa smrtno ranil. Tri dni pozneje pa je zopet neznan zločinec umoril v Ločici Tomaža, Heleno in Martina Trofi-na. Sodnijska komisija se je brzojavnim potem poklicala na lice mesta; brzojavno se je zbralo vse žandarstvo celega glavarstva, da poišče zločinca ter ga dovede v roke pravični kazni. Ljudje ob tej grozovitosti niti mirno spati niso mogli. Položaj pa je bil tem nevarnejši, ker o hudodelcu samem ni bilo ne duha ne sluha. Zginil je kakor kafa iz pozorišča. Vendar prav pravi gregor: „Nič pod solncem ni tako skrito, da ne bi postalo s časom očito“. Umor v Trojanah in v Ločici se je vršil naglo drugi za drugim, na prvi pogled, je moral to biti eden in isti zločinec. Začetkoma se je bilo mislilo, da je to grozovitost storil blazen človek v svoji blaznosti. Vendar sodnija je drugače dognala. Težko ranjena Marija Novak in nje hčer Jožefa, ki je videla, kako se je mati branila morilca, sta si zločinca dobro vtisnili v spomin. Treba samo, pravega prignati, da ga obe spoznate. V Trojanah Pavla Fermeta, ki je zakrivil ta nečloveška hudodelstva, nikdo ni poznal, in ga zaradi tega tudi nikdo ni mogel imeti na sumu. Seveda se je našla sled v snegu, a sled je šla samo do bližnje velike ceste. Našli so se tudi sledovi na slivi tik Novakove hiše, po kateri je zločinec došel v prvo nadstropje. Gotovo je iskal denarja. Bil je glas, da je Novak kot poškodovanec po potresu dobil 400 gld. državnega darila in je zato bilo kar s prva misliti na ropomor. Prve dni po zločinstvu v Ločici, se je zvedelo, da je Pavel Ferme, poznat siromak, dninar nakupil si na enkrat pri nekem trgovcu novo obleko, pri nekem čevljarju nove čevlje, pri urarju Baslatu srebrno uro za moške, in zlato žensko uro. Od kod pač mora dobiti ubogi dninar, na enkrat toliko denarja za nakup toliko raznovrstnih, za njegove razmere deloma nenavadnih reči, ktere kar izplača. Ferme je tisti človek, ki je šel po posredovanju občinskega sluga Janeza Manzoni, ob prihodu sodne komisije po žandarje v Braslovče in prejel za svoj trud

1 gld. Vendar se mu naslednje dni ni več zdelo varno v kraju zločinstva, in jo je tihoma popihal v gorovje na kranjsko mejo. Med tem je tudi prišlo na dan, da je Pavl Ferme nameraval kmalu v zakon vzeti hčer občinskega sluga, kateri pa mu jo je obljubil le pod tem pogojem, če se more skazati, da ima kaj denarja. S tem je dobila preiskava zopet širše polje, razširila se je na občinskega slugo in njegovce. Ker je ravno občinski sluga posredoval, da je hudodelec Pavl Ferme bil poslan po žandarje v Braslovče. Našlo se je tudi v hrambi Fermetove neveste bodalca. Dognalo se je, da je na morišču ostala Fermetova krvava sekira, sumljivo je bilo, da je sin občinskega sluga potem stražil hišo umorjenega Drofla. Dalje se je tudi pri Fermetovi materi našla v postelji skrita zlata ura za gospe, katero je Ferme najbrž svoji nevesti namenil. Zato se je morala preiskava tudi na Fermetove razširiti. Naposled so marljivi žandarji tudi Pavla Fermeta samega našli v neki koči ob kranjski meji. Pri njem so našli še precej denarja, baje cele desetake, o katerih se ni mogel verjetno izkazati, kje jih je dobil. Celo starega denarja, kakor starih dvajsetih, cvancigarc se je našlo pri Fermetu, o katerih je baje trdil, da jih je šel v neki gozd iskat, ko se mu je po noči sanjalo, da leži v gozdu zaklad zakopan. Pozvedelo se je tudi, da je nedvomni zločinec tudi pri urarju izplačal nenavadno visoko kupnino več desetakov. Vse kaže, da je bilo hudobnežu nesrečnežu na tem, da si pridobi denarja — če tudi na tako nečloveški grozoviti način, — da more vesti svojo nevesto k oltarju. In tako je v tem slučaju zopet ženska takorekoč sredotočje djanja, če v svesti, ali ne v svesti, če hote ali ne hote, to spraviti na dan je še nelahka naloga pravice. Ko se je poizvedelo, da so razbojniki ujeti in da pridejo bržkone še tisti dan z velenjskim vlakom v Celje, zbrala se je bilo na kolodvoru in po ulicah tolika množica ljudi, kakor že davno ne v Celji. Vmes so se slišali glasovi, srdeč se nad takim zločinstvom, in gorje se je glasno klicalo na zločinca.

(Hranilnica v Gornjemgradu.) Okr. zastop gornjegrajski sklican je na 16. t. m. ter ima na dnev-nem redu tudi predlog ustanoviti za gornje grajski okraj lastno hranilnico v Gornjemgradu. Kakor čujemo, navdušenje za to še ne rojeno dete, v Gornjemgradu ni ravno veliko. Naravno, kajti znano je, da oče temu nameravanemu zavodu ni nikdo drugi, kakor sodnik gornjegrajski dr. Wagner! On je iztuhlat to misel, on je iskal ljudi, kateri naj to njegovo idejo oživotvorijo. To je sumljivo! Če bi bila reč dobra in koristna za naš narodni razvitek je gotovo, da bi na to misel prišel vže tudi kdo drugi, kak znani narodnjak. Če pa se za to reč poteguje gospod, kateremu je vse drugo mar, kakor naš narodni napredek, je pa vže treba nekoliko opreznosti; treba na tanko pretutnati, kak uspeh bo imel tak zavod in kaj je njega pravi namen. Vspeh bo neznaten. Kajti gornjegrajski okraj nima ravno veliko takega denarja, ki se bo stekal v ta zavod. Toraj bi taka hranilnica bila vedno le mal neznaten zavod, s katerim ne bi bilo nikomur nič pomagano. Namen pa ima v prvi vrsti škodovati v našem okraju vže obstoječim ter se lepo razcvitajočim trem denarnim zavodom: posojilnicam v Gornjemgradu, Mozirju in Ljubnem. V drugej vrsti pa ima namen škodovati najmočnejši slovenski hranilnici na južnem Štajerskem, „Južnoštajerski hranilnici v Celju“, katera je, od kar obstoji, vsem Nemcem in nemškutarjem na Spodnjem Štajerskem pravi trn v peti, kajti, je oslobodila v veliki meri slovenski narod od nemških hranilnic, ter se razvila tako, da razpolaga blizo s poldrugim milijonom ter je med prvimi hranilnicami na Spodnjem Štajerskem. „Južnoštajersko hranilnico“ osnovali so okraji Gornjigrad, Šoštanj, Vransko, Šmarje in Sevnica, ter bodo ti okraji dobavljali s časom lepe doneske za dobrodelne namene iz čistega dobička, kateri je samo v enem letu, lani, znašal vže 8.266 gl. Če bi gornjegrajski okraj hotel sedaj si peči še posebno klobaso, svojo posebno hranilnico, tedaj bi nastalo lahko vprašanje, ali ta okraj naj ne izstopi iz „Južnoštajerske hranilnice“ z drugimi besedami, ali se naj ne zahteva, da se v ta namen, da more odstopiti okraj, Gornjigrad „Južno-

štajerska hranilnica“ razpusti. In to je glavni namen, da se poskuša osnovati posebno hranilnico v Gornjemgradu! Upamo, da bodo zavedni Slovenci gornjegrajskega okraja vedeli to v glavi pristnega Nemca nastalo idejo dobro preceniti, in da ne bodo tako kratkovidni, da bi delali za to, kar žele samo nasprotniki slovenskega naroda.

(Veleposestvo Mislinje pri Slov. Gradcu), dosedaj lastnina vdove gospe Poglajenove, je prišla te dni za ceno 800.000 gld. v posest mladega markeza Pandolfija, člana bogate plemenaške rodovine iz Italije. Prebivalstvo je novega graščaka, katerega hvali kot zelo priljudnega in darežljivega, zelo veselo, ker bi inače posestvo prišlo v roke trboveljske družbe, katera se je v istem času za nakup pogajala, pa se zakasnila.

(Sv. Krištof nad Laškim.) Prav, prav gospod urednik, da naše stvari nekoliko „mešate“, pa če Vas bodo dobili nekteri „Krištoflani“, tisti, kojim tako osoljene ponujate, Vas bodo „fentali“. Ali Vas ni nič strah? Tudi so nekteri „mogočni“ gospodje, ki imajo brke pod nosom in se šopirijo z nemško „oliko“ in pošiljajo vrlim slovenskim možem karte brez podpisa, na katerih v pomanjkanju drugih besed, le „Esel und Ochs“ zapisejo, da res pokažejo, da so zlo po nemškem „olikani“. — Veste, gospod urednik, kateri o — likani mož je pisal v „Vahterco“, da je slovenščina le za tiste, ki cesto pometajo? No, za gotovo tudi ne vem! Pa to rečem: Še-li gode bode enkrat v tak surovem tonu, bomo tudi morali enkrat druge strune napeti in mu zagodemo, da ga bo po ušesih srbelo. — Nemščino hočejo vpe-ljati v šolo v Št. Jederti! Saj je ondotni nadučitelj trdil, da on zmeraj nemško podučuje in je tam že 27 let in še nobenega ni nemško naučil. Kaj je temu vzrok? Le dvojno je mogoče! Ali so otroci v šoli za nič — ali je nadučitelj — „prekunšten“. In ker smem trditi, da otroci v šentjeterski šoli so ravno tako brihtni in poduka željni, kakor po drugod, in pri otrocih tedaj vzroka ni iskati, ostane le, da je gospod nadučitelj otroke „izvrstno“ nemško učil, in bi bil priporočanja vreden, da bi bil kam v višji zavod poklican — mogoče med Tevto — kjer bi bil mogoč bolj uspešno delovati kakor v Št. Jederti. —

(Novo mašo) daroval bode pri Sv. Lenartu nad Laškim dne 29. decembra t. l. čast. o. Osvald Seme, mašnik iz reda čast. oo. kapucinov. Ravno ta dan pa bode tudi daroval prvo sv. mašo čast. o. Mavricij Kukovič v Št. Jurji ob južni železnici. Oba novomašnika posvetil je prevzvišeni knez nadškof goriški.

(Umrli je) v Trbovljah posestnik Janez Logar. Bil je tu več let župan nasprotne stranke, a sicer pošten mož. — To je že peti občinski odbornik, ki je umrl pri nas od zadnje volitve pred tremi leti.

(Občinske volitve) v Trbovljah vršile se bodo za III. razred dne 20. decembra, za II. in I. razred pa dne 21. decembra t. l. Slovenci so se sicer že okrepili v tej občini, pa treba je vendar vse pozornosti, da nasprotnik ne bode delal zgage.

(Tatinska družba) klata se med Hrastnikom in Trbovljam, ter krade kar ji pride pod roke. Ljudje so v groznem vznemirjenju radi teh lopovov. Žandarmarija trudi se dobiti sled tem uzmovičem, pa sedaj brez vspeha.

(Iz Rajhenburga.) (Sv. Miklavž v šoli.) Po končanem popoldanskem pouku se je zaslislalo v šolskem poslopji po stopnicah in hodnikih zvonjenje z zvončkom, vmes je tudi z verigo zarožljalo, na kar se prikaže pri malo odprtih vratih v vsakem razredu s papirjem okrašena velikanska šiba, ki zapreti ter dvakrat, trikrat zamahne od tal do stropa. — Po odhodu najde se pred vrati vsakega razreda koš napolnjen z zavitki, drugi pa z zemljani, kar se razdeli med učence, katerih je v vseh 4 razredih nad 300. — V zavitkih nahajali so se orehi, suhe češplje, rožički, dvopeka, nekaj sladkorja, — za nektare pa tudi krompirjevi olupki vmes.

(Na Zdolah) je bil dne 23. novembra t. l. zopet požar. Komaj je eno leto preteklo, kar je že v drugo veliki ogenj nastal po otrocih. Pretečeno leto je sedem poslopji s hišami vred v strašnem viharji do tal pogorelo, in sedaj pri posestniku Ant. Pleterski-mu štale, pod, kolar

nice, s živinsko klajo in še z obešeno koruzo vred. K sreči je poškodovani za neko malo svoto bil zavarovan.

(**Za ptujsko okolico**) in za več drugih krajev v ptujskem sodnijskem okraju je treba zdravnikov, kakor je že zadnjič „Domovina“ poročala, da je namreč več službenih mest razpisanih. Ondotno prebivalstvo bode pa zadovoljno, ako se vsaj za ptujsko okolico prosilec oglasi. Ta bi imel svoj sedež v mestu samem. Imel bode veliko privatnega zaslužka, če tudi razpisana plača ni velika.

(**Prošnja iz Ljutomeru**.) Učiteljstvo „Franc Jožefove deške in dekliške šole v Ljutomeru“ priredi dne 21. t. m. božičnico za uboge šolske otroke, z razdelitvijo obleke in obuvala in dne 6. januarja tombolo v korist ubogih šolskih otrok. Obračamo se do vseh prijateljev šole in šolske mladine, osobito do gg. ljutomerskih rojakov, kojim so sedajne šolske razmere v Ljutomeru dovolj znane, z uljudno prošnjo, da naj blagovolijo to dobrodelno podjetje kolikor mogoče gmotno podpirati z božičnimi darili v denarju ali blagu, oziroma z darili primernih dobikov. Darila vsprejema s hvaležnostjo šolsko voditeljstvo.

(**Ljutomerski igralci**) priredé v nedeljo 22. decembra gledališko predstavo „Materin blagoslov“. Ko se je letošnjo pomlad „Materin blagoslov“ prvič predstavljaj, smo kar strmeli. Predstava te igre je še za velikomestne odre težavna; a navzlic temu se naši diletantje niso vstrašili. Umljivo je toraj, da se je skozi celo poletje izražala želja, naj se igra ponavlja. Odbor je storil kar je mogel: kupil je nove kulise, ter nas zdaj vabi na prijeten večer. Opozarjamo okoličane, naj nikar ne zamudé lepe prilike. Na svidenje toraj dne 22. t. m. pri Vaupotiču.

(**Vabilo**) k gledališki predstavi „Materin blagoslov“ v petih aktih iz francoščine preložil Fr. Cimperman, katera se bode v nedeljo 22. decembra t. l. na obče zahtevanje drugičkrat predstavljala v gostilni g. I. Vaupotiča. Začetek ob 7. uri zvečer. Sedeži po 50 kr. in 30 kr., stojišča po 20 kr.

(**Osebné zadeve**.) Slovenski rojak izredni vseučiliški profesor na graškem vseučilišču g. dr. Ignacij Klemenčič, je imenovan rednim profesorjem fizike na vseučilišču v Inomostu. — Deželne sodnije svetnik v Ljubljani, g. F. Tomšič, imenovan je višjesodnim svetnikom v Gradcu.

(**Izvenakad.-podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu**) je priredila dne 2. decembra svoj prvi zabavni večer. Občinstvo, akoravno je bilo mnogo udov izostalo, je polnilo veliko dvorano „Puntigamer-Bierhalle“. Zastopano bilo je tudi dijaštvo vseh slovanskih narodnostij. Dober vspéh proužročil je „Hrvatsko-slovenski pevski zbor“ pod vodstvom g. dr. Fr. Jokanca, kateri je vse točke precizno izvršil, ter „Hrvatsko-slov. tamburaški zbor“ pod taistim vodjem. Poznati bari-tonist g. med. Strašek, spremljan na glasoviru po g. juristu Gojmirju Kreku — žel je za dve Vilharjevi pesmi občo zasluženó pohvalo. Godbenemu in pevskega vsporedu sledila je prosta zabava, ter občno željó vzbudila, da se skoro priredi spet jednaka veselica.

(**Vabilo**) k veselici, kateró priredi slovensko društvo „Edinost“ v Gradcu, dne 15. grudnia 1895, v prostorih gostilne „zum goldenen Ochsen“, Griesgasse 17, v prospeh društva. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: za osobo 30 kr., za družino 70 kr. K obilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

(**Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu**) sklenilo je pri svojem zadnjem zborovanju prirediti tudi leta 1896 „Triglavov ples“. Vršil se bode dne 22. januarja 1896. Upamo, da nas bode pri tej priliki počastilo več rodbin iz domovine s svojim obiskom, kakor letos. Priprave se že sedaj vrše. Natančneje poročila in vabila sledé. Ako kedo želi kakega pojasnila, naj se blagovoli obrniti na društveni odbor Brunngasse V. 1. ki mu bode blage volje vstregel.

Druge slovenske novice.

(**Družba sv. Cirila in Metoda**.) V zadnjih letih je prišlo splošno v navado, da se rodoljubi odkupujejo v kak dobrodelen namen, mesto da bi se mej seboj dopisovali ali čestitali povodom imendana, praznikov ali novega leta. Ker je naša družba uprav letos pri svojih zavodih in pri

zgradbi velikovške šole prevzela velike obveznosti — a so jej vsled potresa letos dohajali bolj skromni darovi, zato se zglaša pri rodoljubnem občinstvu s prošnjo, naj se blagovoli povodom bližajočih se božičnih se praznikov in novega leta mesto običajnih čestitek odkupjevati v korist naši družbi in jej s svojim darom prihiteti na pomoč, da toliko izdatneje in toliko vstrajneje more delovati v odkazanem si poklici. Vsak dospeli dar se objavi po naših časnikih. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(**Vabilo**) k CV. odborni seji „Slovenske Matice“ v četrtek dné 19. decembra 1895. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu št. 7. Vspored: 1.) Naznanila predsedništva. 2.) Odobrenje zapisnika o CIV. odborovi seji. 3.) Poročilo gospodarskega odseka o hišnih popravah. 4.) Poročilo književnega odseka o nagradah letošnjim društvenim knjigam. 5.) Tajnikovo poročilo. 6.) Posameznosti. V Ljubljani, dné 9. decembra 1895.

(**Iz Ljubljane**.) Občni zbor društva „Radogoj“, ki podpira dijake, vršil se je že v prostorih „Narodnega doma“. Tajnik g. dr. Majaron je poročal o društvenem delovanju ter predlagal zahvalo odstopivšemu poverjeniku društva, vseučiliščnemu profesorju dr. Kreku v Gradcu. Odbor je imel šest sej, katerih so se vdeleževali tudi vnanji odborniki. V seji z dne 31. avg. 1894. razdal je odbor devet ustanov, in sicer pet po 200 gld. in štiri po 100 gld. Med letom sta popustila dva podpiranca svoji ustanovi po 200 gld. Društveno delovanje bilo je tudi predmet javnemu delovanju, in sicer radi podpiranja nekega dijaka in radi sklepa gledé na dijaško pretepanje. Tajnik pozivlja zbor, naj se izrazi o odborovem postopanju. V seji dné 16. septembra t. l. naklonil je odbor podporo po 100 gld. 11 izmed 31 prosilcev, dvema pa podporo po 50 gld. Poročilo zaključuje z željo, da se „Radogoj“ okrepi od leta do leta, da bode potem sam mogel okrepiti slov. mladino. Poverjenikoma g. Hauptmanu v Gradcu in g. Simoniču na Dunaji ter odstopivšemu odborniku g. dr. Trillerju v Tolminu izreče na to zbor zahvalo. — Po poročilu blagajnika g. Planšana ima „Radogoj“ nedotakljive glavnice 36132 kron, društvo je imelo v prošlem letu 2841 kron dohodkov in 2940 kron izdatkov, torej 99 kron primankljaja. Odbor ostal je isti le na mesto dr. Trillerja je stopil g. Franc Žužek c. kr. nadinženir v Ljubljani.

(**Za novo vladno poslopje**) je kupil erar od kranjske stavbinske družbe stavbišče na vogalu Erjavčeve in Tržaške ceste. Z zgradbo se vtegne pričeti že spomladi.

(**Za novo justično poslopje**) v Ljubljani kupil je baje erar del Zeschko-tovega posestva v Dolgih ulicah.

(**Preširnov kip**.) Znani naš umetnik kipar gospod Alojzij Gangel, je dovršil mojstersko delo in vstvaril prekrasen Prešernov doprni kip. Delo mojstra hvali. Kdor je videl ta prekrasni in duhovito izvršeni kip, ga ne more dosti prehvaliti. A. Gangl namerava to mojstersko delo ob priliki razstaviti.

(**Vlada upa**), da bode po potresu nastalim sitnostim kmalu konec, vendar pa je pripravljena tudi v prihodnjih letih dovoljevati uradnikom podpore, dokler bo v Ljubljani vladala taka draginja glede stanovanj, kakor sedaj. Čim bodo poizvedbe dognane, se določi visokost podpore. Vsaj tako je bil potolažen državni poslanec dr. Ferjančič, ki je bil to zadevo v državnem zboru sprožil.

(**C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici**) želi, naj krajni šolski nadzornik pohaja nadzorovat šolski pouk, naj pazi na redni šolski obisk, na natančno spolnovanje učnega časa in urnikov, in bilo bi mu „ustreženo, ko bi mogel o svojem nadzorovanju in o tem, kar ondi zazna periodično, morda vsaka dva meseca, kratko poročati okrajnemu šolskemu svetu“. — To priporoča v nemških — dekretih krajnim šolskim nadzornikom. Uraduje pa tudi s šolskimi vodstvi skoraj izključno le nemško. Živela ravnopravnost!

(**Davica**) razsaja med otroci na mnogih krajih po Slovenskem, osobito v Ljubljani in v Škofjiloki, v Kranji, kjer so morali nekaj šol zapreti, v Brežicah, v Laškem trgu in drugod.

(**V Zagorji ob Savi**) priredili so rodoljubi v gostilni g. F. Weinbergerja „Miklavžev večer“ in obdarovali nad 200 otrok. Prav tako in žele bi bilo, da bi ta stara slovenska navada se vedno bolj še vtrjevala mesto nemškega božičnega drevesa.

(**V Radečah**) je izvoljen županom ondotni posestnik gospod J. Juvančič.

(**V Št. Jarnejski župniji**) na Dolenjskem se je zopet pokazala nevarna bolezen „milarija“, kakor že pred nekaterimi leti.

(**Na Koroškem**) se je ustanovila deželna hipotečna banka.

(**Slovenci v Zagrebu**.) V nedeljo je bilo šlo okolo 300 Slovencev s posebnim vlakom v Zagreb, da so obiskali ondoto novo hrvatsko gledališče. Na južnem kolodvoru so bili prisrčno sprejeti; čakalo jih je obilo občinstva, pevsko društvo, „Sokol“ itd. Pozdravil jih je bil dr. Arnold, odzdravil g. I. Hribar. Obed so imeli v Šneiderjevi gostilni, kjer so govorili dr. Miletič, dr. Arnold, dr. Tavčar in I. Hribar. V gledališči se je igrala slovenska igra „Berite Novice“ in dva akta hrvatskih iger. Tudi v gledaliških prostorih so bili Slovenci od dr. Miletiča navdušeno pozdravljeni. — V prostorih hrvatskega pevskega društva „Kola“ in „Sokola“ bil je komers; to je, tu se je še pelo, in bile so prekrasne napitnice, v katerih se je posebno sloga med Slovenci in Hrvati povdarjala, osobito složnost na umetnem, literarnem in sploh na kulturnem polji.

(**Odbor akad. društva „Slovenije na Dunaji“**) se je na III. občnem zboru dne 7. t. m. preosnovil sledeče: Predsednik, stud. phil. Jožef Reisner; podpredsednik, stud. iur. Franc Stupica; tajnikov namestnik, stud. iur. Karol Stefin; blagajnik, stud. iur. Ivan Vrančič; knjižničar, stud. phil. Fran Goršič. Arhivar, stud. phil. Stanko Beuk; gospodarjev namestnik, st. ph. Fr. Goršič.

Druge avstrijske novice.

(**Politični položaj**) je še vedno nejasen, dasi je videti, kakor da bi ga sedanje ministerstvo vendar le nekoliko rado pojasnilo. Ministerski predsednik je začel osebno občevati z mladočeskimi poslanci, od katerih so bili nekateri celó povabljeni k dvornemu obedu, kjer se je cesar milostno z njimi razgovarjal; grof Badeni ni pohvalil ukaza prejšnjega ministerstva o vedenji uradnikov in učiteljev, marveč obečal urejenje uradniške službe, uradniških plač in pokojnin. Ker je bil tudi pravosodni minister obljubil svobodo tiska, prikupilo se je ministerstvo že nekoliko Mladočehom in liberalcem; vendar pa mu ne zaupajo še niti prvi, niti drugi, in vsi čakajo, kako se bodo stvari razvile.

(**Državni zbor**.) Finančni minister je predložil poslanski zbornici predlogo o odpisovanju davka od najemščine v takih slučajih, ko ni možno iztirjati najemščine. Zbornica je potem vsprejela zakon o rudniških nadzornikih s predlogom, da je v rudniško svetovalstvo pozvati tudi delavce in zastopnike trgovskih zbornic. Razpravljalo se je tudi o zakonskem načrtu v varstvo svobode pri volitvah. Pravosodni minister grof Gleispach je izjavil, da tudi vlada želi, da se pri volitvah pokaže prava in resnična volja volilcev, ter da se poostre dotična kazenska poročila. Govor je bil tudi o novem opravljenem redu poslanske zbornice, ki se je poostiril. V pondeljek se je začela že generalna razprava o proračunu. Oglasilo se je bilo okolo 40 govornikov, ki so govorili minoli teden, vsak pač s svojega stališča.

(**Državni proračun**.) Proračunski odsek je vsprejel finančni zakon za leto 1896, po kojem znašajo državni izdatki 662,817.082 gld., dohodki pa 663,752.808 gld., prebitok bi znašal toraj 935.826 gld.

(**Grof Badeni**) je v proračunski debati državnega zbora veliko obečal: varovati avstrijske koristi pri novi pogodbi z Ogersko, rešiti češko vprašanje, zadovoljiti tirolske Italijane in Jugoslovane, urediti uradniške plače, povišati vdovske pokojnine, predložiti volilno preosnovo. S tem vsestranskim obečanjem pridobil si bode veliko naklonjenje, zlasti ako bode vse to izpe-ljal. Razne stranke se bodo novemu ministerstvu približevale če se bode tudi ono njim.

(V proračunski debati) državnega zbora sta se bila oglašila tudi primorska slovenska poslanca: dr. Gregorčič in I. Nabergoj; prvine je pritoževalo preziranju slovenščine v obče, posebno na Goriškem; drugi o tem, da se tržaško vprašanje nikakor neče rešiti, in rekel, da se bode prej turško vprašanje, kakor tržaško rešilo; za tržaško okolico je terjal posebno okrajno glavarstvo. — Poslanec Robič je terjal, da se pregleda prej ko prej kataster gruntne davka.

(Zenske na vseučiliščih.) Cesar je dovolil, da se na ogerska vseučilišča vsprejemajo ženske in sicer na zdravstveno in modroslovno fakulteto. Ako se jih dosti oglasi, se bode tudi poskrbelo za pripravljeno izobraženje za vseučiliške študije.

(Koliko stane vsak šolar v Avstriji.) Glasom ravnokar izdanih šolskostatističnih podatkov stane vsak šolar (obiskovalec ljudske ali meščanske šole) dotično kronovino: na Dolenjem Avstrijskem 20 gld., na Češkem 15 gld., na Moravskem 14 gld., na Solnograškem 14 gld., na Gorenjem Avstrijskem 14 gld., v Šleziji 14 gld., na Štajerskem in Koroškem 12 gld., na Tirolskem in na Primorskem 11 gld. na Kranjskem 8 gld., v Dalmaciji 7 gld., v Gališki in v Bukovini 6 gld. Zato pa je na Dolenjem Avstrijskem le 62% analfabetov (t. j. takih, kateri ne znajo ne brati, ne pisati) na Gališkem pa 60%; vseh ljudskih šol je 17735, šolarjev 3,131.800.

(Češko.) Volitve v Pragi v mestni zastop so se nedavno končale. Izvoljeni so bili pri ožji volitvi trije Staročehi in en Mladočeh. Občinski zastop je sedaj sestavljen iz 41 Mladočehov in 49 Staročehov. Politiški smer je vendar doslej še vedno mladočeški; toda padla je krepka njih dosedanja trdnjava — Kolin, kjer je zmagal naprednjak. Ta stranka zbira okoli sebe mlade moči, stoječe na modernem stališču socijalne demokracije. Časopisi te stranke delujejo na to, porušiti zastarele nauke in pospeševati slovansko vzajemnost.

(V Brnu) so pri občinskih volitvah tudi Čehi postavili 15 kandidatov.

(V ogerski zbornici) so imeli dolge razprave o hrvatskih odnosih, o hrvatskih državnopravnih razmerah nasproti Ogorski. — Za svojo 1000letnico delajo Madjari velike priprave. Državni pravdnik toži ministra notranjosti, ker je imel dvoboj z dvema državnima poslancema.

(Šole v Bosni in Hercegovini.) Lani je bilo v teh dveh deželah 161 državnih, 96 verskih in 5 zasebnih šol, v Sarajevu in Mostaru pa ena gimnazija in višja deklinška šola. V Sarajevu je tudi tehniška šola, učiteljska pripravnica in dve bogoslovski šoli. V Reljevu poleg Sarajeva je pravoslavna bogoslovna. V nekaterih večjih mestih so deške meščanske šole.

Ogled po širnem svetu.

(Francoskega predsednika) so začeli napadati iz ničvrednega vzroka, zato namreč, ker nekaterim rod njegove soproge ni po volji. Francozi ljubijo vedne spremembe; zato jim je vsaka malenkost na poti.

(Na Nemškem) preganjajo socijalne demokrate.

(V Turčiji) osobito v Carigradu tako vre, da se je bati ustaje. Za zdaj se je sultan vdal, da bode vsaka evropska velelast imela pred Carigradom dve vojni ladiji, kateri boste segli vmes, ako bi nastali še večji nemiri.

(Turčija in Armenija.) Posamezni rodovi zlasti mohamedanci in kristjanje se nadalje koljejo in pobijajo. Zlasti mohamedanci pustošijo kristjanom, jim ropajo imetje in požigajo vasi. Vrši se v Turčiji tako grozno klanje, da enacega ni bilo že kmalu. Vlada si na vso moč prizadeva narediti mir, toda preslaba je. Najhujše je v Armeniji. Armensko vprašanje rešiti ni lahka stvar. Mej tem ko se Rusija protivi temu, da bi Armenija postala avtonomna država, podpira Anglija vresničitev tega.

(V Afriki) so bili Lahi tepeni. Zgube so neki velikanske.

Dopisi.

Iz celjske okolice. Gospod urednik! Težko, težko sem se spravil na to delo — in še zdaj mi je duh tako nepokojen, da ne vem, ali naj mahnem po „nekom“ ali ne! Nič! neodločnost je nemožata, kar „potno torbico“ v roke

in na delo — in to tem bolj, ker je že polna zvrhom. Če pride človek v sosedne kraje, nahaja pač marsikaj, kar je dobro „zum Einstecken“ — jaz pa imam že nalašč zato „potno torbico“. Veste, tako me je mila osoda prinesla tudi tja gor v tisti trg, ki se mu pravi, če se ne motim, Vojnik — sicer je že bolj popularno postalo novo ime „republika“. Šment — verjamete, da tó ni „ohne!“ Kakor sem slišal, dobijo vojniški Nemci svojo „univerzo“ — nemško šolo ka-li; to bo neki šola, v kateri se bodo fabricirali z najboljšimi stroji in pripomočki, mladi učenjaki, da jih še svet videl ni. Saperlot, če bi imel kakega sinčka, takoj bi ga poslal tja, saj neki radi vzprejemajo — in potem bi dobil za otroka še kake čevljičke ali kakšen klobuček; — takega človekoljubja pa ne najdete v nobeni naši šoli! Pa temu se prav za prav ni čuditi, kdor pozna vojniške razmere. Tako požrtvovalnih Nemcev pa ni kmalu kakor so tam, v prvi vrsti „viceburgermajster“ s svojim sinom, kojega že prav dobro poznate — boljše znabiti pod imenom „minister“ itd. itd. — Ta gospod je torej jeden vojniških „nemških“ odličnjakov in boriteljev, ki je naš poseben prijatelj, najbolj pa slovenskega ljudstva iz okolice(?) Pa takih prijateljev nas varuj sam Bog! Tudi jaz sem prišel včas v njegovo prodajalnico (on je namreč „Kaufmann“ z „zmešanim“ blagom!) po kako cigareto navadno ob nedeljah, ker sem le bolj „Sonntagsraucher!“ Pa meni je le premalo zaupal, nič se nisva kaj sprijaznila. Pač dobro vé, da sem človek, ki je zdaj tu zdaj tam, on pa tiste „raji gleda“, ki pridno kupujejo pri njem in mu nosijo denar. Vrh tega je pa še vedel, da sem Slovenec, ki se z nemškutarji nikakor ne brati, in tako me je še bolj preziral. Vstopivši v njegovo prodajalnico, pozdravljal sem vselej spodobno in dostojno in ravno tako če sem odhajal. Moja navada pa je, da pozdravljam, ako je na pravem mestu, vselej v domačem jeziku, bodi si že „dober dan!“, „z Bogom!“ ali „hvaljen bodi Jezus Kristus!“ itd. — Mislim, da se nisem pregrešil, ako sem tudi v prodajalnici g. „Savinčana“ pozdravljal v jeziku, (ki svojem je prav za prav tudi njegov materni jezik!), kakor se je to njemu dozdevalo; kajti on mi je odgovarjal in tako vsi njegovi ljudje, ki trobijo v isti rog, vselej nemško, kar smatram za nedostojno izzivanje. Gospod, drugikrat raji molčite! Znabiti bo kdo rekel: to so same osebne reči, kaj je to meni mari? Ali za to se ne gre. Ta slučaj nam jasno kaže, da imenovani gospod kot tak ni vreden, da bi ga podpirali slovenski kmetje. S kmeti seveda govori slovenski, ker dobro vé, da so mu najboljša molzna krava. Škoda je samo to, da se naši ljudje tako malo zavedajo, da preveč prezirajo naše geslo: „Svoji k svojim!“ ter podpirajo takega, ki je res naš nasprotnik in sovražnik v pravem pomenu besede. Sicer se je pa o tem že dokaj pisalo.

Slovenci v Vojniku pa tudi ne držijo rok križem. Imajo svoje bralno društvo in mlad tamburaški zbor. To mora biti nemškutarjem trn v peti! Pa ne zgubite poguma, ki ste naši! „Ministerstvo vojniško“ bo šlo kmalo rakom žvižgat, če se bodele držali možato. Samo kožo si morate varovati, kožo pač kožo, in če se še niste dali, dajte se hitro „zažihrat“ na življenje, posebno če tudi „ponočujete“. Meni se je nekoč slaba godila, ko sem komaj utekel trdim pestem, in nekemu tamburašu zbil je nekdo(!) klobuk z glave, zato ker je ravno pri tamburaših; pa kaj za klobuk, da je le celo in zdravo glavo odnesel. To je lepo za kroniko vojniškega trga. Od kod to izhaja, misliti si je pač lahko.

Torej g. Žalčan, kedar pridem zopet po cigareto, upam, da se pozdraviva slovenski ali pa nič. Tako! — nekoliko je že lažja moja „potna torbica“, spanje bo mi že dišalo, ker je precej pozno; sanjalo se mi bode, kako se bova „glahala“ z onim g. v Vojniku za cigarete, kako jo bom pihal po vojniškem trgu, poslovivši se v „slovenski šprahi“ od g. Zottlina. Lahko noč!

Iz Ponikve ob juž. žel. (Lepo volilo). Neizprozna smrt nam je vzela zopet enega naših najboljših snov. Dne 25. novembra t. l. je umrl v Gradci naš domačin gospod Jurij Vrečko p. d. Oblakov iz Hotunja, po kratki bolezn v 53 letu svoje starosti. Bil je trgovec in hišni posestnik v Gradci ter je zapustil premoženja nad 200.000

gld. Akoravno je živel v Gradci med Nemci več kakor 25 let, se vendar ni izneveril svojemu narodu. Kako je ljubil svoj narod in kako ljubezen je gojil do svojega materinega jezika, nam svedoči njegova, dan pred smrtjo notarsko narejena oporoka. V tej oporoki je volil svojo hišo v Gradci na glavnem trgu prekoristni družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Hiša ima vrednost 50.000 gld. in na njej je vknjiženih samo blizo 12.000 gld. kot pri kupu prevzeti dolg. — Razven tega se je spominjal pokojnik v svoji oporoki tudi šole na Ponikvi, ktere je sporočil 4000 gld., cerkvi sv. Martina na Ponikvi, ktere je sporočil 2000 gld. itd. Blagodušno je obdaril tudi svoje sorodnike. — Kako priljubljen in čistan je bil pokojnik, je nam kazal njegov pogreb v Gradci dne 27. novembra, kjer se ga je vdeležila obilna množica odličnih meščanov in potem drugi dan na Ponikvi, kamor so se prepeljali telesni ostanki pokojnika. — Tukaj se je vdeležila pogreba vsa šolska mladina z gospodi učitelji in potem na stotine pobožnega ljudstva iz domače in sosednih far. Zares na take sinove sme mati Slovenija in tudi Ponikva ponosna biti! Bodi mu lahka zemljica domača in časten spomin!

Iz Sladkegore. Dne 27. novembra t. l. je bil krasen dan. Sonce je lepo sijalo in mlo zvenenje ponkovskih zvonov me je spravilo z doma. Mislim sem si, to mora biti nekaj posebnega in podam se proti Ponikvi. — Blizo Ponikve pri Pustikah mi prikoraka nasproti ob palici sivi blede starček. Jaz ga lepo pozdravim in ga vprašam, od kod jo maha in kaj je novega. Iz Pustik, mi odgovori starček in zakašlja. Novega Vam pa imam mnogo povedati. Ravnokar so pokapali na Ponikvi Oblakovega Jurčka, kojega truplo so pripeljali iz Gradca in „firbič“ me je spravil iz mojega šotora ter sem si ogledal pogreb tukaj le gor iz hribčka. To Vam je bil krasen prizor, tako lepega pogreba nisem videl na Ponikvi že davno, davno ne. Saj je pa ranjki to čast, nadaljuje starček, tudi zaslužil. Pravijo, da je sporočil mnogo domači šoli, domači cerkvi in potem svojo lepo hišo v Gradci slovenski šoli, ali kako že pravijo, družbi sv. Cirila in Metoda. Ta Vam je bil vnet Slovenec in rojak, da mu ga ni para. Le škoda, da je v taki tako rano v grob! Sploh pa imamo iz Ponikve mnogo imenitnih in gorečih rodoljubov, na ktere smemo ponosni biti le žal, da so po širši domovini razkropljeni. — Sicer se najde tudi kaka lulika vmes, kakor sploh tudi žito ni vsikdar popolnoma čisto. — Kako je bilo nekdanj na Ponikvi veselo in kratkočasno, — nadaljuje starček, — Vam ne morem dopovedati. Imeli smo izvrstne učitelje in tudi dijaki so zahajali radi v društvo. Imeli smo tudi nekatere penzioniste, katere smo visoko spoštovali. Vsak je bil goreč Slovenec in na svojem mestu. Kaj zdaj ni več tako, vprašam starčka? Ni, ni več, vse hira! Ravnokar je nam c. kr. okrajno glavarstvo razpustilo podružnico sv. Cirila in Metoda, ker se celi dve leti ni o njej ničesar slišalo, da bi kaj delovala; — bralno društvo pa spi in ne vem, če se bo sploh še kdaj prebudilo. — To me tako žalosti, da bi se kar razjokal. Glejte, kaj je storil ranjki Jurček za družbo sv. Cirila in Metoda. naš domači kraj pa jo pušča na cedilu! — Kako to, vprašam nadalje? Ja, imamo sicer imovite moze, kateri bi lahko kaj storili, odgovarja starček, toda ti le gledajo tam, — kjer jim kaj nese, in naši sedanjí učitelji — hm, — hm, — ne smem vsega povedati. Večkrat si vzamem rešpetln seboj ter gledam iz Pustik tje doli v ponkviško vas. Tam v sredi vasi je neko staro orehovo drevo in nasproti drevesu je štacuna raz katere se blesketajo nemške barve. Tukaj, pravijo zlobni jeziki, se zbirajo „tajčarji“ ali Nemci in med temi vidite lahko tudi naše učitelje, posebno našega nadučitelja. Kaj moj rojak „Adamov“ je med Nemci? ga vprašam. Da, da, on bi bil rad na hujši Nemec, je bil odgovor. Nekdanj, ko je prosil na Ponikvo, so se potegovali za njega vsi naši veljavni rojaki, da so ga spravili na to mesto, — a varali so se. Pri zadnjem ljudskem popisovanju je napisal svoj občevalni jezik nemško-slovenski (deutsch-slovenisch). Letos je spravil svojega sina v nemško gimnazijo v Celje in tamkaj ga je dal zapisati med Nemce, akoravno nemški jezik komaj za silo lomi. Mi vemo še za

enega drugega nadučitelja v šmarijskem okraju, kateri je dal svojega sina tudi za Nemca na gimnazijo vpisat. Usoda. Pri podružnici sv. Cirila in Metoda na Ponikvi so ga izvolili za tajnika in tajnik je navadno duša društvu. Sedaj je on za to skrbel, da so podružnico razpustili. Zlobni je ziki pravijo, da bo naš nadučitelj zato dobil zdaj častno darilo za svojega sina — Posilinemca — od „Studentenheima“ v Celji. — Jaz se ne spominjam, da bi bil ta gospod kedaj svoji domovini položil kak dar na oltar. — Tajnik bi že bil, če bi bil za to dobro plačan in tudi ud družbe sv. Moherja bi še ostal, ako bi kdo drugi za njega plačeval. Žalostno, žalostno! Postalo je že pozno. Starček se je hotel že poslavljati od mene, a „firbič“ me je gnal, kdo da je ta rodoljubni starček in ga vprašam za njegovo ime. Jaz sem Janez Krtača, sem star 99 let, imam svoj šotor v Fermešekovi zlaki ter živim večivoma od čaja sladkih korenin in od izvrstne vode pri „mrzlem studentu“, je bil odgovor. Vabil me je tudi v svoj šotor ter me je prosil, da ga v kratkem obiščem, kajti povedat bi mi imel še mnogo. — Rekel je še, da hoče preden umrje, vse po svetu razškopljene rodoljubne ponkviške domačine, katerih je baje mnogo, na Ponikvo skupaj sklicati in Ponkvo zopet nekoliko oživet. — Jaz sem starčku seveda obljubil, da ga v kratkem obiščem in kedar ga bom obiskal, Vam bom, cenjeni gospod urednik, poročal. —y.

Iz Majšberga. Spoštovani gosp. urednik! Gotovo ste že kedaj slišali o vasi, ktera se imenuje Sesterže prisotna je obč. in župniji sv. Nikolaja v Majšbergu. Slovijo daleč na okrog zavolj slabih stez in vednega blata ali drugače je vas malo znano, le onim, kateri imajo po stezi od Šikolj skoz Sesterže v Mostečno ali narobe kaj voziti ali peš hoditi, ostane gotovo v večnem spominu; posebno če so naleteli tje v mokrotnem času. Marsikateri je želel že in deloval na to, naj bi se ona steza povzdignila v okrajno stezo III. razreda, a ni nič dobil, krije ga že leta in leta hladna zemlja, a steza je še vedno isti enaka. Isto tako želimo in delujemo še tudi v naši vasi, izkrcali smo le 30 gl. zdatne podpore za popravo steze pri našej občini. Dobili so tudi v obč. Cirkovce 20 gl., a tam se na stezi podpora še manj pozna kot v naši občini. Za povzdigo steze smo že več prošenj vložili, a vsmiljenja ni, akoravno je naša prošnja celo opravičena ter z mnogimi obč. pečati vtrjena. Ravno sedaj čaka enaka prošnja rešitve na okr. zastopu, kakor stari očaki o svojem času. Ali naj bi že bilo kakor hoče, da bi se le za nas ugodno rešila. Gospodje odborniki okr. zastopa ptujskega naj bi se osebno prepričali o našem bornem stanju, in gotovo, ako imajo kaličkej srca, morajo priznati, da je nam bolj pomoči treba, kakor Bog si ga vеди kje druge niže Ptuja; saj nosimo ene in iste bremena, po takem bi morali uživati ene in iste bremenosti. Ti gospodje okr. zastopa ptujskega gledajo na našo stran le samo z enim očesom, a še s tem prepogosto zamižijo, bodisi pri naših prošnjah za okr. stezo, ali pri razdelitvi bikov in marjascev itd. pri vsem nas prezirajo ali nas popolnoma pozabijo. Nadejamo se, da bodo sedaj pri rešitvi čakajoče prošnje vendar z obema očesoma pogledali na zgornjo stran starodavnega Ptuja. Jelite, spoštovani g. urednik, ako bi bili Vi načelnik ali vsaj odbornik v naši bližini, tako, da bi pogostoma morali voz za „šimelnom“ tiščati, bili bi že našo prošnjo zdavna vslišali, ter nam še tudi tu pa tam kakega marjasčka vmestili? Da ste mi zdravi spoštovani gospod urednik, bolj na drobno o naših prošnjah, o boljši priliki.

Ljutomer. (Nemška šola). Ne bi pisal, da ne bi vedel zakaj? Bil je tu dež. šolski nadzornik V. Linhart. Zakaj ravno v Ormožu in v Ljutomeru? Zakaj je skoraj izključno le z nemškimi so „rodoljubi“ občeval? Vsi slov. Ormožani čakate še odgovora; ga bote že dobili, če ravno ne tacega, kakor si ga mislite.

Mi tudi nekaj slutimo — če bo le šlo?!

Postavili so si nemško šolo, lepo šolo — ima sicer samo tri šolske sobe, pa stane 16 tisoč goldinarjev. Pa saj nas to nič ne briga, to plača „šulferain“ — (obljubil je pač nekoliko manj). Šola ima prostoren vrt, ves ograjen. O kako se bojo vbogim živalim sline cedile, ko bodo gle-

dale v ta paradiž. Tik šole namreč in vrta je prostor za živinski sejem. — Tri šolske sobe in eden razred! „To pač ne gre“, so si mislili naši tržki gospodje, izmed katerih jih nekaj od cesarskih peres živi. Otroci sicer nimajo vsi naši g. tržani, zato pa tem bolj za otroke skrbijo. „Zato hodimo loviti!“ In naložili so jih nad 80 (??) Sploh pri nas lov eveti, pa drevje ne. „In zdaj jih imamo 85 (na papirji)“, toraj poprosimo za drugi razred. Se vé, pravilnim potem to ne bo šlo, so si „rajtali“. — Pa bo že Linhart to oskrbel. In prišel je ta veliki lovec, in obljubil ob priliki drugo pomoč, t. j. drugega nemškega učitelja ali učiteljico ali z drugimi besedami, drugi razred. — Ah, kako je to uveselilo naše nemške in nenemške (teh je po pokolenji več) gospode fanatike. Da, ko bi ti gospodje bili za vsako dobro reč tako vneti, kakor so za to slabo, potem bi zlatih križcev zmanjkalo. — Pa, gospod urednik, jaz menim; da veste, kedaj se sme postaviti posebna šola za „posebne“ otroke v tistem šolskem kraju? — Če ne, pa idite v Gorico mestne patriarhe vprašat. — Pa kaj to! Da je bilo že nepravno jednorazredno šolo v Ljutomeru postaviti z nemškim poučnim jezikom, to je naše „ljube“ in pravične 50-tržane še le celo vspodbuja, drugo krivico omogočiti: „našo“ že itak nepravno jednorazredno nemško šolo v dvorazredno razširiti. — Pa še to bi nič hudega ne bilo. Od Vojnika se toliko bere radi nemške šole (kmalo bode Vojnik za Vržejem zaostal). A, v Vojniku so otroci vsaj iz domače fare — ali ne? Pa pri nas — a pri nas pa ni je korajže! Naši Ljutomerski kmetje — da bi v nemško šolo pošiljali svoje deca — to bi jim bil smrtni greh. Naših Ljutomeržanov takih nij — ki pošiljalo, so sami „privandraci“, „prisiljenci“ in par „podkuplencev“ in velikih nevednežev. Še poštenega viničarja je sram! — Pa saj ni samo tega sram, še druge je sram in to take, ki po sili zvonec nosijo. Zakaj neki bi bil drugače odstopil g. dr. Rossitsch kot „obman“, ja še celo popolnoma kod ud iz nemšk. krajnega šolskega sveta in zdaj je še odstopil, kar mi sicer obžalujemo (?) tudi „naš“ davkar? — (Da bi le k vam v Celje prišel, Bog in Mati božja vam ga „požegnaj“) — Potem bo ja ostal prav za prav samo še Mavrič (ne zamerite Mauritsch iz Kamenščaka), ki je po mnenju davkarja in mojem in več drugih „strobenal“ to šolo. Od tega Mavriča — na glasu je pri nas, kakor v Radgoni orehovski prerok — Vam bom še precej poročal. Za zdaj samo to, 1) čudno se mi vidi, da je še poštar, ker je imel že precej neprilik, 2) še bolj čudno, da po njegovih notah plešejo á la Duller, Schwarz itd., ko vendar naši priprosti kmetje nanj — na Mavriča — ravno toliko dajo, kakor sit berač za košček plesnjevega kruha, in 3) naj bolj čudno pa to, da ima — čeravno precej veliko pošto vodi in cel nemški Ljutomer komandira — še toliko časa, hoditi prekmurske otroke loviti za nemško šolo. Prišel je Prekmurec, pa je vprašal, češ, kje pa je tista šola, ko so ji g. Mavrič „direktor“.

Kot druga še nekoliko „znatna“ oseba v nemškem krajnem svetu pa bo ostal „Schwarz“ Ta pa je bil že bel: bil je ud in pevec narodne čitalnice. Zdaj pa je „obman“ in zopet črn. Tu imate lep dokaz, da črno ne more biti belo. — Od g. učitelja Derniatscha pa ne bom govoril, zakaj ne, to že „prestimajo“ Ljutomeržani. Veste, če se dva paglavca bijeta, eden iz nemške eden pa iz slovenske šole, potem je že „gefährdet das Deutschthum“ — tako pravi on, mi pa se smejimo. „Norenberškega (tako se prestavlja Nürnberg?)“ trahtarja pač ni več.

Zdaj pa g. urednik, zdaj pa si poglejmo šolarje te „nezgruntane“ slavne šole. Tu je Franc Sagaj — še ne sedemleten fant — zapuščen reva. Kje in kako so ga dobili, to sam ljubi Bog in g. Nemci iz Ljutomera vejo. Doma je iz Hloboke na Ogrskem. Zakaj so ga ujeli? zakaj? Da bi bilo dovolj otrok! G. nadzornik je bržda rekel g. učitelju nemške šole, da je vse eno (?), od kod so otroci, če le stariši želijo v to ali ono šolo pošiljati, potem se sme, neoziraje se na krajno šolo, izvanredna šola razširiti. Drugi je Leber Ljudevit iz Veščice na Ogrskem. Moj Bog, jaz menim in tudi Vi, g. urednik in vsi: ali bi ne bilo boljše otroka v domačo šolo (Štrigorsko) pošiljat, kjer bi se vsaj mažarskega naučil. On

ja potrebuje doma samo slovenski, uradno pa mažarski, kaj bo tam z „blaženo nemščino“, s katero se po vsem svetu pride, le po Ogrskem ne?

Narodno-gospodarske novice.

Gnojenje vinogradov.

Za pametno obdelovanje vinogradov je treba, da se v gotovi vrsti gnoje. Kar trta odtegne zemlji, mora se nekoliko nadomestiti z gnojenjem, da se zemlja ohrani v pravi moči. Kako moč ima vinograd, da se sklepati po tem, kako rastejo trte. Pri tem se je posebno treba ozirati na prejšnje poletje. V mokrem letu namreč trte močnejše poganjajo, kakor v suhem. Vinogradi, ki slabo poganjajo, tudi ne rode toliko, kolikor vinogradi, ki močno poganjajo, kajti poslednji imajo dovolj lesa in se potem tudi lahko obrežejo, in trta prinaša več grozdja.

Rodovitnost trte pa ni toliko odvisna od njene rasti, temveč od tega, kako ugodna je zemlja. O tem se prepričamo, ako vinograd dalj časa gnojimo s pepelom, v katerem je mnogo kalija. Les bode v tem slučaju močno rasel, a grozdja bode še manj. Bolje pa rodi vinograd, če ga gnojimo z gnojem, v katerem je mnogo fosforja in dušika, kakor z godnim govejim gnojem, s perutninskim gnojem itd. Za vinograde je najboljši oni gnoj, v katerem je mnogo kalija, dušika in fosforja.

Vinogradov ni treba gnojiti vsako leto, dosti je, če se primerno gnoje vsaka tri leta, ali pa tudi še le na več let. Kdor ima več vinogradov, naj jih razdeli v več delov in vsako leto naj gnoji drug del, po vrsti. Hlevni gnoj, mešanec itd., naj se v zemlji kolikor je moči razstrese, umetni gnoj naj se pa dene le na posamična mesta. Gnoji se na razne načine. Najbolje je, če se med vrstami jeseni izkopljejo globoke brazde, v ktere se dene gnoj, bodisi živinski ali pa mešanec.

Tako pride gnoj globoko v zemljo. S takim gnojenjem dosežemo, da gnoj močno vpliva in da se plevel preveč ne razrašča. Če se je gnojilo jeseni, pokaže se vseh gnoja že drugo leto. Z umetnim gnojem se pa lahko tudi še le spomladi gnoji. Če se gnoji jeseni, izpere dež in sneg gnoj in ga voda nese seboj v spodnje plasti, kjer vpliva. Vinska trta gnoja ne potrebuje na vrhu. Če pa jeseni ni bilo moči gnojiti zaradi slabega vremena, je bolje da se gnoj spravi do druge jeseni in se še le potem gnoji. Gnoji se jeseni v vlažnem vremenu, ali se gnoj po prvem snegu razstrese v brazde in pusti na vrhu do pomladi. Še le spomladi se zagrebe. Po zimi ki ima dosti snega, ostane spomladi na vrhu jedva četrtina gnoja, vse drugo je že izprala voda in odnesla s seboj h koreninam.

Gnojenje vinogradov pa nima le te posledice, da se pridela več grozdja, temveč tudi trtna uš pognojenem vinogradu manj škoduje. Skušnja uči, da ta škodljivka ondi, kjer imajo mlade trte in dobro gnoje, ni mogla uničiti vinogradov, če tudi se je naselila. Kakor drugi mrčesi, loti se tudi trtna uš le bolj opešanih rastlin in dela največjo škodo v vinogradih na izsesani zemlji.

Književnost.

(„Ilustrovani narodni koledar“) za prestopno leto 1896. Uredil in izdal Drag. Hribar. Tiskal in založil Drag. Hribar. Cena: elegantno vezanemu izvodu 1 gl., broširanemu 70 kr. Letošnji letnik narodnega koledarja je že osmi in to spričuje, da se je koledar omilil vsem tistim krogom, katerim je namenjen. Koledar se odlikuje po ukusni opremi, finih ilustracijah in zanimivi vsebini. Razen navadne koledarske vsebine prinaša pesem „Kolednica“, životopise prelata F. Kosarja, Jos. Cimpermana, Antona Krempļa in Andreja Praprotnika (s podobami), potem dr. Medveda črtico „Čudež sv. Januvarija“, mični povesti „Večerne slike“ spisal Bogdan in „Stana“ spisal Igo Kaš, korenito študijo Simona Rutarja „Velika Moravska in staroslovenski jezik“, pesem „Šah Nuširvan“, perzijski zložil Saadi, iz ruskega prevoda V. Vjelička preložil A. Aškerc, popis letošnjih potresov pod zaglavjem „Potres na Slovenskem“ in končno spis R. Knafliča „Zgodovinska in kulturna črtica o čeških razstavah“. Poleg tega pa vse, kar se potrebuje pri pošti, uradih in doma. Slovenci! sežite po njem.

Neutolažljivega srca javljamo sorodnikom in vsem sočuvstvujočim znanec, da je naša srčno ljubljena hčerka, oziroma sestra

LJUBICA

dne 10. grudna ob 10. uri dopoldne po kratki mučni bolezni v 18. mesecu starosti mirno v Gospodu zaspala.

V Celji, dne 10. grudna 1895.

Srečko Magolič, Uršula Magolič, roj. Hudnik, oče. mati.

Srečko, Ljudmila, brat in sestra.

Št. 3716.

Razglas.

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem razglašajo: Na prošnjo posestnika Antona Blatina v Ločici pri Vranskem, kot varuha mladoletnega Blaža Trofi-na, dediča po dne 1. decembra 1895 umrlega lastnika mline in zemljiščnega posestnika Martina Trofi-na po domače Martinček-a iz Ločice pri Vranskem, dovoljuje se prostovoljna javna dražba v zapuščino spadajočih v najbližji bližini od Celja proti Ljubljani vodeči državni cesti in ob okrajni cesti, ki pelje od Vranskega proti Motniku in Kamniku ležeči mlin in zemljišče z vsim fundus in structus cenjeno na 1823 gld., vknjiženo pod št. 59 občine Ločica in razpisuje za to dan javne dražbe

23. decembra 1895

dopoludne ob 11. uri na lici mesta v Ločici pri Vranskem ter dostavlja, da se bode prodal posestvo le za izključno ali pa višjo ceno.

Kupci se vabijo, katerim se tudi naznani, da se mora 182 gld. kot vadium položiti pred dražbo. Cenilni zapisnik pregleda se lahko pri sodišču na Vranskem.

C. kr. okrajna sodnja na Vranskem, dne 6. decembra 1895.

C. kr. dež. sodnije svetnik: K. Trtnik, l. r.

(226) 1

K št. 3278.

Oglas.

Obrok za vlaganje prošenj za službo učitelja-voditelja na naši petrazredni deški ljudski šoli v Trstu z letno plačo 800 gl., ki je bila razpisana do 20. novembra t. l., se podaljšuje do 10. januarja 1896. l. s pristavkom, da se bode učitelj-voditelj zavaroval za pokojnino letnih 500 gl.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. Ljubljana 8. decembra 1895.

Edvard Paulin

edini slovenski cvetličar v Gorici

Nunska ulica št. 10,

priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu razne nagrobne vence, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trakove, zlate črke i. t. d. po najnižjih cenah. (227) 3—1

Služba organista v Trbovljah.

Služba organista v Trbovljah bo dne 31. grudna tekočega leta izpraznjena. Prošniki za to službo naj vložijo svoje prošnje do dne 24. grudna. (228) 2—1

Cerkveno predstojništvo v Trbovljah, 10. grudna 1895.

Na prodaj

imam 12 hektolitrov dobre slivovke domačega kuhanja. Prodajam na drobno in na debelo. Na drobno 60 kr., na debelo 55 kr. liter. Poskušnja vsakemu na zahtevanje franko. Postavljam na kolodvor v Sevnico. Znanim firmam dam 3 mesečni rok; neznanim le proti povzetji.

Luka Senica, 218 (3—3)

trgovca in žganjar v Podgorji pri Sevnici ob Savi.

P. n. gospodom graščakom in veleposestnikom, priporočam se v službo za gospodarskega upravnika oz. oskrbnika

imam izvrstna izpričevala, sem 28 let star, neoženjen, pravicoluben, marljiv in značajan; v vsih strokah kmetijstva, živinoreje, knjigovodstva itd. teoretično in praktično izurjen ekonom. Vešč obeh deželnih jezikov v besedi in v pisanji. Ponudbe naj se blagovolijo poslati upravnštvu tega lista, pod šifro „Stajerc 1“. (223) 2—2

V najem se daje od 1. dne januarja 1896 leta

gostilna v „Narodnem domu“.

Radi pojasnil in podrobnih pogojev se je ponudnikom pismeno ali pa ustmeno zglašati pri podpisnem upravnem odboru.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1895.

Za upravni odbor:

dr. vitez K. Bleiweiss, predsednik.

(224) 2—2

Jaslice

narejene in za izrezati; barvani papir po eni in po obeh straneh, svilnati papir v vseh barvah; zlato peno, kot vse druge božične predmete priporočam

trgovina Dragotin Hribar-ja v Celji.

Ravno dotiskan!

„Ilustrovani narodni koledar“

za prestopno leto 1896

je dobiti elegantno vezan po 1 gld., broširan po 70 kr., pri

Drag. Hribar-ju v Celji.

Prodaj

800 hektolitrov letošnjega vina

Anton Gregorič, posojilnični tajnik in posestnik v Ptui.

Med doktor Hinko Šuklje,

večletni asistent dr. Valente, profesorja porodništva in primarija kirurgije dr. E. Schleimer-ja, ordinira v Celji, Graška cesta (Grazer-Strasse) št. 15, I. nadstropje, vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in pa od 3.—4. ure popoldne. (154) 16—8

Matevž Sinkovič

umetni in portalni mizar

v Celji, Gosposka ulica, št. 25

priporoča se za izvršitev vsakovrstnih umetnih mizararskih del, po (187) zmernih cenah. 8—7 Delo solidno, ukusno ter trajno.

= „Svoji k svojim!“ =

Ivan Nep. Gosar

akademski slikar

si usoja uljudno naznaniti preč. duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem se preselil v Celje.

Priporočam se najuljudneje za napravo oltarnih slik, slik na presno, oljnatih slik, križevih potov itd. itd.

Zagotavljam vedno fino izvršbo, solidno delo in primerne cene. (222) 3—2

Najlepše darilo

za

godovne in svečane prilike.

Oljnat portret 85×75 cm.

Antona Martina Slomška,

najfineje po najboljšem izvirniku izveden, na platno napet, v zlatih kovinsko-barok, antik-barok ter črnih zlato okrašenih okvirih po 10, 12, 15 in 18 gld., dobiva se v trgovini

D. Hribarja v Celji.

Kaj je Anton Martin Slomšek Slovence, bilo bi preveč govoriti. Njemu se imamo zahvaliti za družbo sv. Mohora; njemu se zahvaliti za najbolje in najlepše pedagogičke spise in domovinsko ljubezen v nemajoče pesni. On bil je najodličnejši buditelj naroda, in najbolj vneti zagovornik pravic Slovencev. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez slike tega slavnega moža, ki je in ostane vedni ponos in dika Slovencev.

Pratika za leto 1896

na drobno in debelo

se dobi pri

Dragotin Hribar-ju v Celji.

Anton Kolene

trgovca v Celji

kupuje vsake vrste deželne pridelke, kakor: fižol, suhe gobe, divji in pravi kostanj itd. itd. Kakor tudi fino namizno sadje, breskve, hruške, jabolke itd. itd. vse po najvišjih cenah. (179) 9—8

JOSIP KOŽENY

narodni krznar v Celji

Graška ulica (Grazer-Strasse) št. 4

priporoča se slavnemu narodnemu občinstvu na deželi in velečastiti duhovščini i. t. d., za napravo vsih krznarskih del, kakor: kožuho-vine, raznih čepic, mufov i. t. d. po najnižjih cenah. Tudi vsa popravila izvršim točno, solidno in ceno.

(Opomba uredništva.) Ker so naši nasprotniki razglasili drugega krznarja za svojega in ga kot tacega priporočajo, je naša posebna dolžnost podpirati tega, ker ga hočejo uničiti oni. Poskusimo se, kdo bode zmagal! (183) 9—8

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graška ulica 19

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše štofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za jesenski in zimski čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

— Vse po najnižji ceni. —

(173) 10—5

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča — po pošti. —

— Za prsa: —

Zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr. (143) 10—5

— Za trganje: —

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Ubal pl. Trnkoczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani.